

*Oslavy chrámového sviatku Vznesenia Isusa Christa v Bežovciach
Chod okolo chrámu s čítaním Evanjelií*

*Oslavy chrámového sviatku Zostúpenia Svätého Ducha v Lukove
Chod okolo chrámu s čítaním Evanjelií*

Odkaz
sv. Cyrila
a Metoda

Mesačník Pravoslávnej cirkvi
na Slovensku

Заповіт
св. Кирила
і Мефодія

Roč. LXVII/2021 ISSN 0139-9012

07/2021

Vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko-košický spolu s duchovnými a veriacimi zavŕšili púť v česť sv. Jána-Vladimíra, kniežaťa srbského sv. Liturgiou v Zádielskej doline

*Oslavy chrámového sviatku Vznesenia Isusa Christa v Slovinkách
Chod okolo chrámu s čítaním Evanjelíí*

*Oslavy chrámového sviatku Vznesenia Isusa Christa vo Falkušovciach
Chod okolo chrámu s čítaním Evanjelíí*

*Oslavy chrámového sviatku Vznesenia Isusa Christa v Snine
Chod okolo chrámu s čítaním Evanjelíí*

Všetci svätí proste Boha za nás

(K tematike 2. nedele po Päťdesiatnici)

Často sa nám ľuďom žijúcim v tomto hriešnom svete zdá, že **stať sa svätým je niečo veľmi ťažko dosiahnuteľné**, že je to údelom iba nevelkej skupiny ľudí, ktorí boli už od narodenia vybraní Bohom, aby sa stali takými a pre obyčajných, tzv. laikov je pripravený údel nejakých „sivých myšiek“, teda ani nie veľkých hriešnikov, ale ani nie horlivých svätých. Tu ale **dochádza k zásadnej chybe v našom živote, ak odmietame stať sa svätými**.

Pri nazretí do histórie zistíme, že už v **časoch apoštolských sa pod slovom „svätí“ chápali všetci členovia Christovej Cirkvi**. To však neznamená, že boli dokonalí a bez hriechu. Veď i oni mali svoje slabosti, nedostatky a vášne. Hlavne apoštol Pavol vyčítal týmto „svätým“ mnohé ich hriechy, nedostatok horlivosti a lásky. Svätosť, o ktorej apoštol Pavol hovorí, je svätosťou, do ktorej sme sa „obliekli“ v sv. Tajine Krstu a Myropomazania. Ale táto svätosť nie je svätosťou dokonalosti alebo bezhriešnosti a nie je spojená s konaním zázrakov, ani s prozorlivosťou, alebo inými darmi.

Svätosť je predovšetkým jednou zo základných vlastností Boha. Starozákonný prorok Izaiáš videl Hospodina na vysokom tróne a okolo stáli Serafími a volali: **„Svätý, svätý, svätý Hospodin všetkých svetov ...“** Trojnásobné opakovanie slova „Svätý“ svedčí o tajomstve Presvätej Trojice. Svetlo Božskej svätosti je zdrojom svätosti pre všetkých, ktorí žijú podľa Božích prikázaní a majú snahu podriaďiť sa Božej vôli. Ľudí, ktorí takto pracovali a žili pre Boha, svätá Cirkev nazýva svätými. Anton Surožský hovoril o svätých nasledovne: **„Svätý je človek, ktorý sa otvoril Bohu a cez tohto človeka Boh pôsobí a žiari. Svätí často s pomocou Božou konali zázraky. No mnohí zo svätých zázraky nerobili, ale sami boli zázrakom.“**

Svätosť nás ľudí je vysoký stupeň duchovnej blízkosti s Bohom, priblíženia sa k Stvoriteľovi. **K svätosti sú povolani všetci kresťania**. Svätosť je jednota človeka s Duchom Božím, prebývanie blahodate Svätého Ducha v človeku. Svätosť je Boží dar, ktorý človek získava pôsobením Boha v človeku. Aby človek dostal túto blahodať, musí vyvinúť úsilie. Toto úsilie spočíva v boji so svojimi hriešnymi náklonnosťami. V procese tohto boja získava kresťan blahodať, získava silu, ktorá mení jeho hriechom poškodenú prirodzenosť k lepšiemu.

Ku svätosti a k spaseniu nás vedie pozorné a neustále pozorovanie svojho duchovného stavu a usilovné a dôkladné pokánie z každého hriechu, ktorý v sebe objavíme. Ale ako máme vždy vidieť svoje hriechy? Svätí otcovia odpovedali takto: **„Je potrebné poznať svoju potenciónnu svätosť a vtedy objavíme každý hriech, ktorý poškvŕňuje túto svätosť.“** Môžeme použiť príklad s čistým oblečením. Ak si ráno

oblečieme čistý oblek, večer vieme zhodnotiť, či je ešte čistý, alebo ako veľmi sa počas dňa zašpinil. Ideál svätosti má byť v našej duši, má horieť v nej jasným plameňom a vábiť nás svojou krásou. Ako získame tento ideál svätosti? Získame ho z obrazu svätosti Isusa Christa a tiež z podoby Jeho obrazu v Jeho svätých, Jeho učeníkoch, ktorí tento obraz svätosti nosili v sebe. Šťastný je ten, kto si naštuduje životy

svätých, aby poznaním ich svätosti uvidel svoj ideál svätosti. A vtedy odporný bude nám náš hriech a pochopíme, k čomu sme povolani.

Poznáme rôzne formy svätosti: proroci, praotcovia, apoštoli, apoštolom rovní, mučeníci, vyznávači, strastoterpci, prepodobní, blahoverní, nezištní, spravodliví, blažení, blázni pre Christa a pod. Mnohé vlastnosti však mali svätí spoločné. Svätí si zamilovali jednoduchosť, vyhýbali sa všetkému zlu, nikdy neklamali, všetko robili pre Boha a v Bohu nachádzali svoj pokoj. Oblúbili si skromnosť, vždy hľadali človeka, ktorému by mohli slúžiť, boli pokorní, málo im záležalo na ich právach, radšej hovorili o svojich povinnostiach, nehľadali spôsob ako ovládnuť iných, ale vždy plnili vôľu Božiu. Neboli egocentrickí, nežili iba pre seba, nehľadali vo všetkom nejaký zisk, neboli chamtiví, radšej dávali ako prijímali, uspokojili sa s málom, neodpovedali na urážky, rozmyšľali o večnom. Svätí milovali aj svojich nepriateľov, ničím sa nevystatovali, nechválili sa ani múdrosťou, ani silou, ani bohatstvom. Obracali sa viacej k chudobným ako k bohatým, radšej k nevinným ako k silným, nikdy sa nehádali, nesúdili iných, nečakali pochvalu od ľudí, vždy sa viac starali o dušu ako o telo.

Svätých, ktorí sú synovia Kráľovstva nebeského, môžeme prirovnať k pšenici, ktorú Hospodin oddelí od kúkoľa, oddelí svätých od nesvätých, svetlých od temných. Žiaden priemer, žiadne niečo medzi, žiadna sivá myška. Preto ten, **kto sa ešte nepriblížil Bohu, kto ešte nevykročil na cestu svätosti tak môže urobiť ešte dnes.** Stačí iba počuť a plniť Božie slovo. Napríklad to, ktoré hovoril svojim apoštolom, aby všetko zanechali a nasledovali Ho. A oni tak urobili, všade chodili s Ním a boli blízko Neho. Ak dáme Bohu všetko, získame dokonalosť, získame Kráľovstvo nebeské. Ak dáme iba niečo, ak nebude u nás Boh na prvom mieste, nezískame nič. Ak dáme Bohu všetko, čo máme aj tak od Neho, získame svätosť, získame radosť. Dáme pominuteľné a získame večné.

Ak teda počujeme slová bohoslužobných textov: **„Вси святии, молитe Бога о нас“ (Všetci svätí, proste Boha za nás),** v prvom rade je to prosba ku svätým, ktorí si svojím životom zaslúžili, aby k nim ľudia takto zývali. Výzva znie aj k tým, ktorí sa snažia o takýto život, ako bolo Isusom Christom povedané: **„... молитесь друг за друга“ (Modlite sa jeden za druhého).**

Jerej Ján Toman

SVÄTÝ RASTISLAV, KNIEŽA MORAVSKÉ

Každoročne si Pravoslávna cirkev pripomína veľkého panovníka sv. Rastislava, knieža moravské. Pomenovanie našou Cirkvou „apoštolom rovný“, patrí len tým, ktorí prejavia nesmiernu snahu o budovanie a rozvíjanie kresťanstva, podľa príkladu svätých apoštolov. A sv. Rastislav je jedným z nich. Jemu Hospodin Boh požehnal veľké dielo, ktoré pozdvihlo slovanský národ, ktoré uchránilo identitu tohto národa, a hlavne, ktoré umožnilo obyvateľom tohto územia poznať trojjediného Boha v zrozumiteľnom jazyku.

Práve sv. Rastislav bol iniciátorom cyrilo-metodskej misie. Bol to on, kto pozval sv. bratov Cyrila a Metoda do svojej krajiny, prijal ich, financoval ich dielo na Morave, chránil ich a zaistoval im všetko potrebné. Dá sa povedať, že boli pod ochranou sv. Rastislava. Tu však ani zďaleka nekončí úloha kniežata Rastislava.

Profesor Pavol Aleš píše: „**Svätý Rastislav určite finančne podporoval aj stavebníctvo. Vznikali chrámy a kaplnky zdobené freskami a ikonami. Pri chrámoch sa nachádzali školské priestory. V monastiach sa prepisovali staré diela, ale rodila sa tu aj nová literárna tvorba. Na žiadosť Rastislava zostavili Cyril a Metod svetské a aj cirkevné zákony. A to je, drahí bratia a sestry, skutočná duchovná klenotnica a duchovná výzbroj národa. Toto sú hodnoty, ktoré od nás radi prijímali aj susedné národy.**“

Vladyka Gorazd vo svojej knihe: „**Život sv. Cyrila a Metoda a ich vzťah k Rímu a Carihradu**“ vysvetľuje všetky politické motívy, ktoré mohli viesť Rastislava k napísaniu žiadosti byzantskému cisárovi Michalovi III. o vyslanie misionárov. No nezabudne pripomenúť najmä duchovné dôvody: „**Rastislav uvažoval stále ako by bolo možné odvrátiť nebezpečenstvo nemeckej nadvlády nad Moravou, avšak popritom mu išlo aj o to, aby jeho ľud spoznal „lepšie kresťanstvo“ než to, aké sa prejavovalo u Nemcov.**“

Sv. Rastislav sa ako panovník zaslúžil o prijatie „svetla z Východu“, na seba uvalil veľkú nenávisť západných mocností, pápeža, ktorý požehnal vojenskému útoku na Rastislava, a Nemcov, t.j. cirkvi i kráľa. Tam, kde sa oni predtým márne snažili, teraz misia z Východu slávi takýto úspech.

Jednou z príčin nedostatočných výsledkov západných misii na Morave je spojenie kresťanských a politických záujmov. Nemci sa chystali zmocniť Moravy. Zámienkou malo byť šírenie kresťanstva z Bavorska. Lenže to im Rastislav pozvaním Cyrila a Metoda prekazil.

Výstižne povedal metropolita Dorotej pri kanonizácii sv. Rastislava v r. 1994, v katedrálom chráme v Prešove: „**Nebyť sv. kniežaťa Rastislava a jeho duchovného diela, dávno by nás pohltili Nemci.**“ Čiže sv. Rastislavovi vďačíme aj za našu samostatnú národnú existenciu.

Koniec panovania sv. Rastislava je z hľadiska svetského uvažovania neslávny, avšak slávny v očiach kresťanov, lebo je podobný Christu. Rastislav bol, podobne ako Kristus, zradený zo strany svojich najbližších. Diabol si nakoniec našiel spôsob, ako sa Rastislavovi pomstiť a našiel si človeka z jeho rodiny. Tým Judášom sa stal Rastislavov synovec Svätopluk, ktorý ako mnoho iných v histórii pred ním a aj po ňom, bezhlavo a chorobne túžil po moci. Najprv sa ho pokúsil otráviť, ale knieža zázrakom prežilo. Preto Svätopluk nalákal Rastislava do nastraženej pasce a vydal ho Nemcom.

Sv. Rastislav bol zradený, mučený a nakoniec mu boli vypálené oči a bol zatvorený do väzenia, kde ho nechali zhníť zaživa. Ale jeho odkaz trvá už viac než tisícročie. Dielo veľkomoravskej misie bolo požehnané samotným Hospodinom, preto sa aj zakorenilo v podstate nášho národa a pretrváva až do dnešných dní. Ako povedal istý farizej Gamaliel, keď prenasledovali apoštolov: „**Nechajte týchto ľudí a prepustite ich, lebo ak tento zámer a toto dielo pochádza od ľudí, rozpadne sa, no ak je od Boha, nebudete ich môcť zničiť; aby sa neukázalo, že bojujete aj proti Bohu**“ (Sk 5, 38-39).

Jerej Viktor Čabiňak

Svet a život vo svete

Buď vo svete ako Lot v Sodome, kde všetci porušovali zákon, no on ich nenasledoval a robil, čo bolo milé Božej vôli; rob aj ty tak, nenasleduj to, čo zlý svet robí. (Sv. Tichon Zadonský)

Nikdy nerob nič hanebné, hoci ono sa páči mnohým, i nezanechávaj dobrý skutok, hoci on je nenávidene zlý. (Sv. Gregor Teológ)

Slovo na 3. nedeľu po Päťdesiatnici

Evanjelium, ktoré sa v pravoslávnych chrámoch číta na 3. nedeľu po svätej Päťdesiatnici, môžeme stručne charakterizovať ako **výzvu ku skutočnému duchovnému životu a duchovnému zmýšľaniu**. Celá 6. kapitola Matúšovho evanjelia hovorí o oslobodení srdca človeka, čo je nevyhnutnou a základnou podmienkou pre reálny duchovný život. Len človek slobodného srdca môže slúžiť Bohu. Kto je otrokom tohto sveta, ten slúži mamone, a nie Bohu! Boh od nás chce presný opak. Boh od nás chce, aby sme slúžili len Jemu, lebo nedá sa slúžiť dvom pánom. Buď jedného budeme nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa budeme pridížať a druhým pohrdneme. Na Boha máme pamätať v radosti, ale aj v smútku, bez reptania a s pokorou, tak ako to robil spravodlivý starozákonný Jób.

Drahí bratia a sestry, položme si otázku, čo je vlastne základom duchovného života? Je to predovšetkým zápas s našimi myšlienkami. To je ten pravý kľúč ku pravému duchovnému životu. Musíme zo svojej mysle vyháňať všetky zlé, pyšné a závistlivé myšlienky.

Keď očistíme svoju myseľ, tak očistíme aj svoje srdce.

Starec Paisij Svätohorský hovoril, že dnešní ľudia môžu mať všetko okrem jedného, a tým sú dobré myšlienky. Inokedy radil, aby sme si vo svojich hlavách postavili továreň na dobré myšlienky. V Evanjeliu dnešnej nedele počúvame krásne slová, že **sviecou tela je oko**. Ak sú naše oči čisté, celé naše telo je čisté a my sme svetlom. Ale ak sú naše oči skazené, celé naše telo je skazené a my sme tmou. Ako máme tieto slová chápať? Svätý Theofan Zatvornik to vykladá ako slovo o čistej mysli. Čistá myseľ je taká, ktorá prijíma všetko, čo je napísané vo Svätom Písme. Zlá myseľ je taká, ktorá pristupuje k Svätému Písmu s klamstvom a s prefikánym skúmaním. Taká myseľ nemôže veriť úprimne, nepristupuje k Biblii ako učeník, ale ako sudca a kritik, ktorý chce nájsť chyby a chce sa Biblii vysmiať. No čistá myseľ vidí všetko jasne, číta Sväté Písmo s pokorou, láskou a úctou, v nej nie sú žiadne prekážky, pochybnosti a špekulácie.

Mať čistú myseľ znamená zmýšľať o svojich bližných len dobre, milovať ich ako seba samého. No položme si ruku na srdce, je to tak? Zmýšľame tak aj my? Sme skutoční kresťania alebo sa tak len tvárime? Nemáme na tvárach masky pretvárk?

Svätí otcovia sa preto radšej pozerali na zem a nevsímali si iných ľudí. Ich oči boli čisté ako sklo a jasné ako nebo. Riadili sa heslom: „**Nevšímaj si, čo iní robia a prečo**

to robia.“ A tak nepadli do pokušenia. Snažme sa aj my nepozerať na zlé a nepokúšať Boha, aby sme sa nestali tmou. Ak aj niečo zlé uvidíme, rýchlo odvráťme zrak, aby to zlé neprešlo do nášho srdca. Budme svetlom, majme Christa v srdci a vyznávajme Ho nielen svojimi slovami, ale predovšetkým našimi skutkami, aby sme aj my raz mohli povedať, že už nežijeme my, ale žije v nás Christos.

Kto z nás by bol schopný dnes predstúpiť pred Božiu tvár? Nemyslíme si v duchu, že máme ešte čas na pokánie, že ešte nejaké tie roky budeme žiť? No kto z nás pozná hodinu svojej smrti? Nikto! Len Boh vie, kedy si povolá k Sebe každého jedného z nás. My ľudia sme žiaľ takí, bojíme sa, čo bude zajtra a zabúdame na slová z Evanjelia, že sám zajtrajšok sa postará o svoj deň. Budujeme si pozemské šťastie a na to večné akosi zabúdame. Ale prečo? Veď nie je nič drahšieho a dôležitejšieho pre kresťana ako Kráľovstvo Božie! Ak človek vo svojom srdci získal Božie Kráľovstvo, ak žije s Christom v srdci, vtedy aj, hoci nemá nijaké pozemské šťastie, má všetko. No ak nenašiel Kráľovstvo Božie, hoci by mal nesmierne pozemské šťastie, nemá nič!

„Pane, otvor mi oči, aby som videl zázraky Tvojho zákona! Odvráť mi oči od pohľadu na márnosť!“ (Žalm 119,18, 37).

Amiň! Christos posredi nas!

Protodiakon Ján Tomáš

SKUTOČNÁ LÁSKA

Láska je trpezlivá, dobrotivá, láska nezávidí, láska sa nevypína, nevystatuje sa, nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmyšľa zlé, neteší sa z neprávosti, ale teší sa s pravdou. Všetko znáša, všetkému verí, na všetko sa nádeja, všetko pretrpí. Láska nikdy nezanikne. **(1Kor 13, 4-8)**

Prečo láska k blížnemu musí byť obetavou až natoľko, že v nevyhnutnom prípade musíme položiť aj svoj život za svojich priateľov? Pretože len takáto láska z nášho srdca vylučuje samolúbosť, z ktorej pochádza všetko zlo, a len takáto láska k blížnemu nás čo najviac približuje k láske Božej. Čo je príznakom vášnivého vzťahu k človeku? Ak je človek predmetom nášho potešenia alebo nepotešenia bez myslenia na Boha. Ak sa nám človek páči alebo nepáči pre telesné či dokonca duševné vlastnosti, ako objekt našich citov, a nie ako Boží obraz a podoba. K človeku by sme mali pristupovať len tak, že v ňom vidíme Boží obraz a podobu, a odvracať sa od Bohu protivného, ktoré sa v ňom prejavuje. **(jeromonach Peter (Seregin))**

Pred Evanjeliom nemá hodnotu láska vzbudená vzrušením a telesnými citmi. Pozri sa na predmety tvojej lásky. Veľmi sa ti páčia? Veľmi je k ním pripútané tvoje srdce? Zriekni sa ich. Toto zrieknutie od teba žiada Pán, zákonodarca lásky, a nie preto, aby ťa obral o lásku a milovaných, ale aby si zavrhol lásku telesnú, ktorá je poškvrnená prímiesou hriechu a stal si sa spôsobilým prijať lásku duchovnú, čistú, svätú, ktorá je vrcholom blaženosti. Kto pocítil duchovnú lásku, bude znechutene pozeráť na lásku telesnú ako na jej škaredé zdeformovanie. Ako sa zriecť predmetov lásky, ktoré akoby prirástli k samotnému srdcu? Povedz o nich Bohu: „Pane, ony sú Tvoje, a kto som ja? Nemohúce, bezvýznamné stvorenie.“ **(Sv. Ignátij Brjančaninov)**

Sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla

Cirkev osobitým spôsobom vyčlenila sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla, ktorý má veľký význam pre každého z nás. Predchádza mu mnohodenný pôst. Cirkev stanovila pôst ešte pred tromi ďalšími sviatkami. Paschou Christovou – sviatkom sviatkov, ktorému predchádza Veľký pôst; pred sviatkom Christovho Narodenia, ktorému predchádza Roždestvenský pôst a nakoniec pred sviatkom Zosnutia Presvätej Bohorodičky, kedy sa pravoslávni kresťania postia dva týždne. Avšak pred mnohými, ba aj dvanástimi najväčšími sviatkami, Cirkev neustanovila zvláštne prípravné pôsty, napríklad pred Narodením Presvätej Bohorodičky alebo pred sviatkom Stretnutia Hospodina so Simeonom. Len štyri sviatky dostali takú časť a každý z nich akoby posväcoval jedno ročné obdobie: Zosnutie Bohorodičky – jeseň, Christovo Narodenie – zimu, Pascha – jar a sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla – leto.

Cirkevný rok – to nie je chaotické nahromadenie sviatkov a pôstov. Cirkevný rok – to je poéma, ktorá rozpráva o premene ľudskej duše, o víťazstve nad hriechom a smrťou, o zachránení ľudského rodu od moci diabla. No aby sme tejto poéme porozumeli, musíme sa najprv naučiť čítať svoj vlastný život.

V čom vlastne spočíva samotné, neobvyklé vyčlenenie sviatku sv. apoštolov Petra a Pavla? Prečo pamiatka na týchto ľudí, žijúcich pred dvoma tisícročiami, tak silno pôsobí na našu dušu a vplýva na kresťanský život? Kto boli títo dvaja ľudia, ktorí priniesli nebývalé skutky do svetovej histórie?

Apoštol Peter, ktorého do jeho stretnutia s Christom nazývali Šimonom, bol prostým rybárom, chudobným, takmer úplne negramotným. Mal ženu, je možné, že aj deti, každý deň veľmi ťažko pracoval, zarábajúc si na živobytie. No v jeho duši žila plamenná viera a bázeň pred Hospodinom, ktoré mu dovolili už po prvom slove Spasiteľa všetko zanechať: svoje remeslo, dom, majetok, dokonca aj rodinu – a nasledovať Christa.

Úplne odlišným človekom bol však apoštol Pavol, ktorý sa až do svojho obrátenia volal Šavol. Pochádzal zo zámožnej rodiny, bol z Benjamínovho pokolenia, mal čestné rímske občianstvo, veľmi prísne dodržiaval židovský zákon, patril k farizejom; vychovával ho slávny učiteľ zákona Gamaliel, ktorého si vážil celý národ. Okrem toho, Šavol bol jedinečne vzdelaný v antickej múdrosti, taktiež vynikajúco poznal antickú kultúru. Mal veľkú moc: mal osobitné splnomocnenie od veľkňaza na prenasledovanie kresťanov a odovzdávanie ich na muky. Avšak všetko to robil zo

svojej zanietenej horlivosti proti Bohu, no keď sa mu zjavil sám Hospodin Isus Christos na ceste do Damasku, Šavol s takou istou horlivosťou sa postavil na obranu Cirkvi a hlásanie kresťanstva.

Sv. apoštoli Peter a Pavol vykonali ohromnú prácu a pretrpeli neveriteľné utrpenia. Peter kázal s takou silou, že hneď obracal ku Christovi najprv tritisíc ľudí a potom až päťtisíc ľudí, liečil nevyliciteľne chorých, dokonca vzkriesil mŕtvych. Ľudia si ho natoľko vážili, že vynášali chorých rovno na ulice, aby sa ich dotkol aspoň tieň apoštola Petra. Peter bol ako prvý z apoštolov zatvorený do väznice a potom pretrpel aj zhanobenie a útoky od Židov, no on sa len radoval, že

mohol trpieť muky za Christa a nebojácne pokračoval kázať v rôznych krajinách. Nieraz ho uväznili do väznice, prenasledovali ho a útočili na neho. No potom, ako apoštol Peter obrátil na kresťanstvo dve ženy rímskeho cisára Nera, Nero ho prikázal ukrižovať na kríži.

Apoštol Pavol neprestajne putoval pre hlásanie Evanjelia. Počas pobytov v rôznych krajinách **napísal 14 listov**, ktoré, ako hovorí sv. Ján Zlatoústý, ochraňujú všeobecnú Cirkev ako steny postavené z diamantu. Svojou múdrosťou a krásou reči obracal tisíce ľudí k Christovi. Židia neraz chceli apoštola Pavla zabiť. Raz ho kameňovali a keď si mysleli, že je už mŕtvy, vyhodili ho za mesto. Potom sa viac ako štyridsať ľudí dokonca zaprisahalo nejesť a nepiť, pokiaľ nezabijú Pavla. No Božou Prozreteľnosťou pokračoval vo svojej službe. Na chorých pokladali šatky a opasky vzaté od apoštola Pavla a chorí sa uzdravovali a zlí duchovia z nich vychádzali. Apoštol vzkriesil mládenca, ktorý spadol z tretieho poschodia.

Nero prikázal Pavla usmrtiť mečom, pretože bol rímskym občanom a tak to ukladal zákon. **Obaja apoštoli zosnuli v jeden deň – 29. júna.**

V stichire sviatku sa medziiným hovorí: „**Utvrdenie dal si Cirkvi Tvojej, Hospodine, Petrovu tvrdosť a Pavlov rozum**“. „Petrova tvrdosť“ – to je statočnosť vo vyznávaní viery a utrpení. Samotné meno Peter, ktoré mu dal Hospodin, označuje kameň, nakoľko Peter vyznal svojho Učiteľa ako Syna Božieho. Na kameni tohto vyznania, tejto pravej, pravoslávnej viery v Hospodina, Christos založil svoju Cirkev. „Pavlov rozum“ – to je

tá nezvyčajná múdrosť, ktorá už dvetisíc rokov privádza k Bohu srdcia ľudí. Naozaj, v ľudskej histórii nenájdeme múdrejšieho človeka ako apoštol Pavol, ledaže by sme s ním mohli porovnávať múdreho Šalamúna. Musíme dostatočne čítať listy apoštola Pavla, keď sa chceme presvedčiť, že on má naozaj „um Christov“, ako sa hovorí v jednom z listov.

No pri takej hojnosti blahodarných darov v apoštoloch Petrovi a Pavlovi, pri neprestajne vykonávaných zázrakoch, pri zjaveniach, ktoré len im dával Hospodin, aj napriek tomu všetkému si zachovali najhlbšiu pokoru a pokánie. Apoštol Peter sa celý svoj život kajal pre svoje trojnásobné odrieknutie sa od Učiteľa. A hoci Hospodin dávno odpustil Petrovi jeho hriech a hoci sa ho následne trikrát opýtal: „Či ma miluješ?“, čím mu vrátil apoštolskú dôstojnosť (hodnosť), Peter nikdy nemohol zabudnúť na svoje previnenie. Existuje tradícia, že pri každom zakikirikani kohúta apoštol Peter žalostne plakal, spomenúc si na predošlú udalosť. Apoštol Peter, ktorý bol hodný byť prítomný na hore Tábor pri Preobrazení Hospodina, ktorý svojimi nespočetnými skutkami a utrpeniami za Christa dokázal svoju plnú oddanosť Bohu, do konca svojho života mal v pamäti dávno vykúpené previnenie. Svedectvom jeho srdečného pokánia je to, že apoštol Peter prosil, aby ho ukrižovali nie ako Christa, ale dole hlavou – ako nedôstojného žiaka.

Apoštol Pavol, aj keď bol niekedy vo svojej nevedomosti prenasledovateľom Christovej Cirkvi, taktiež sa celý svoj ďalší život kajal pre svoje mládenecké poblúdenie. Vo svojich listoch sám seba nazýva najmenším z apoštolov a nedôstojným sa tak vo všeobecnosti nazývať, no pritom hovorí, že všetky jeho nespočetné zázraky nevykonal on, no blahodať Božia. Aby nikomu nebol na ťarchu, pri svojej kazateľskej činnosti si sám zarábal na kúsok chleba stavbou stanov. Apoštol Pavol a počul nevysloviteľné slová, stále vystupoval veľmi pokorne.

Keď my nemôžeme dosiahnuť takú silnú vieru ako apoštol Peter, aby sme mohli chodiť po vode a kriesiť mŕtvych, keď nemôžeme získať takú božskú múdrosť ako apoštol Pavol, aby sme svojimi slovami obracali tisíce ľudí k Christovi, tak sa aspoň snažme napodobňovať ich nepokryté pokánie a hlbokú pokoru. Všetci kresťania by mali pamätať na to, že nielen kňazom, nielen mníchom je zverené hlásanie slova Božieho, ale svojím spôsobom aj veriaci, o čom apoštol Peter hovorí: „**Ale vy ste rod vyvolený, kráľovské kňazstvo, národ svätý, ľud k obnoveniu, aby ste zvestovali cnostné skutky Toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho predivného svetla**“ (1Pt 2, 9). A nielen slovom aby sme svedčili o Christovi, ale hlavne našimi skutkami, aby ľudia naozaj vedeli, že sme praví nasledovníci Evanjelia, učeníci Christa a svätých apoštolov.

Daj, Bože, aby teraz, v našom nezdravom živote, kedy nemáme tej horlivosti, ktorú mali apoštoli, aby prišla k nám, ten oheň evanjeliovej lásky, aby to malé apoštolstvo, hoci len malé napodobenie svätým apoštolom bolo v nás. Vďaka čomu v nás bude? Bude v nás za silnú vieru, za lásku k svätému Písmu, vtedy, keď si budeme texty Svätého Písma vážiť tak, ako si ho vážili Boží svätí.

Prot. Peter Bzik

4. nedeľa po Päťdesiatnici - Uzdravenie stotníkovho sluhu

Isus Christos v Evanjeliu čítanom na 4. nedeľu po Päťdesiatnici uzdravuje stotníkovho sluhu. V tých časoch bolo židovské územie Palestíny okupované rímskym vojskom. Po smrti židovského kráľa Herodesa I. Veľkého (ten, ktorý vládol pri narodení Isusa Christa) sa ríša rozdelila medzi jeho 3 synov: Herodes Antipas dostal Gallileu a Peraiu, Filip dostal Peneas, Gaulatinis a Butaneiu a najväčší diel dostal Archelaos: Judeu, Samáriu a Idumeu. Ale Židia a Samaritáni v dôsledku vnútorných sporov dosiahli u cisára Augusta jeho zosadenie a tak sa Judea podriadila priamo rímskej správe, pričlenila sa k rímskej provincii Sýria a odvtedy ju spravoval rímsky prokurátor. V podstate si tak Židia sami mohli za to, že v Palestíne sa objavili okupačné rímske vojská, avšak cesta naspäť už nebola možná.

Židia veľmi nenávideli Rimanov, keďže ich ovládali pohania vyznávajúci mnohobožstvo - ovládali monoteistický židovský národ vyvolený samotným jediným pravým Bohom a hlavne museli im platiť vysoké dane. Nacionalistickí Židia to považovali nielen za hanobenie vyvoleného národa, ale aj za urážku Boha. Preto radikálni Židia (ako boli zeloti) sa často búrili a vyvolávali povstania, čo len zhoršovalo situáciu židovského národa; totižto Rimania tvrdo a krvavo potláčali každú vzburu. A tak Židia užší kontakt s Rimanmi považovali za náboženské znečistenie, Žid by nikdy nevošiel do domu Rimana. Príslušníci okupačnej moci to vedeli a rešpektovali to. Ale aj oni pozerali na domáce židovské obyvateľstvo s pohrdaním a pocitom vlastnej nadradenosti.

Vďaka týmto informáciám pochopíme udalosť, ktorá sa uskutočnila. Rímsky stotník (veliteľ stotiny, teda 100 vojakov) prichádza za Židom - Isusom Christom poprosiť Ho (nie požiadať!), aby uzdravil jeho veľmi chorého sluhu, ktorý bol ochrnutý a veľmi sa trápil. Vidíme, že tento Riman k svojmu sluhovi nepristupoval ako ku otrokovi, ale ako k trpiacemu človeku. Jeho pokorný a nanajvýš ľudský krok Christos veľmi oceňuje a hovorí mu, že napriek zvyklostiam On Žid príde do jeho domu a sluhu uzdraví! Pretože Isus sa nedáva obmedzovať predsudkami, veď vieme, že bez vnútorných zábran a bez výčitiek svedomia chodil do domov mýtnikov (podľa Židov hriešnikov) a sedával za jedným stolom s tými, ktorí si hriechom pokazili vlastný život. Jemu šlo o to, aby týmto ľuďom pomohol, aby ich z hriechov zachránil. Nedovolil, aby Mu nejaké kultové predpisy boli prekážkou tohto ušľachtilého zámeru. Avšak Riman rešpektuje židovské „tabu“ a hovorí, že nežiada Isusa, aby prišiel do jeho domu, lebo sa cíti nedôstojný (!) Isusovej prítomnosti, stačí len, keď Isus povie slovo a vie, že jeho sluha isto ozdravie! Isus pri týchto slovách veľmi spozornel. Lebo v nich vycítil tón, ktorý mal veľmi rád, po kto-

rom veľmi túžil: tón bezpodmienečnej viery, dôvery v Jeho, Isusovu lásku a v Jeho moc pomôcť. Často sám viedol ľudí otázkou k takémuto prejavu viery a dôvery. Napríklad dvoch nevidomých ľudí, ktorí ho prosili o dar zraku, sa spýtal: **„Či veríte, že to môžem urobiť?“** U stotníka tento prejav viery v Isusa prichádza spontánne a preto má toto väčšiu cenu. Nie je to len bezmyšlienkovitá fráza, ale vyznanie, za ktorým stotník stojí celým svojím srdcom a ilustruje to príkladom zo svojho vojenského života. Uvádza to, čo je dodnes známe ako zásada subordinácie, to znamená zásada priamej podriadenosti a bezpodmienečnej poslušnosti nadriadenému. **„Ved' aj ja som človek podriadený vrchnosti a mne sú podriadení vojaci. Keď poviem jednému: Chod! - ide, a inému: Pod' sem! - príde, a svojmu otrokovi: Urob toto! - urobí to.“** Tým chce povedať: Tak ako v armáde neexistuje odmietnutie rozkazu, ale iba jeho bezpodmienečné vykonanie, tak Ty, Christe, máš absolútnu, suverénnu moc aj nad všetkými silami a to aj zlými silami, aj nad chorobami, aj nad chorobou môjho sluhu. **„Povedz len slovo a môj sluh sa uzdraví!“** V týchto slovách cítime absolútnu istotu o Isusovej neobmedzenej moci. Isus žasne, keď to počuje. To sa mu tak často nestáva. Neraz počujeme z Jeho úst výčitky: **„Ó, ľudia malej viery“**, či **„A kde je vaša viera?“** Alebo evanjelista uvádza: **„Pre ich nevieru neurobil tam mnoho divov“** (Mt 13,58). A tu naraz takýto jasný, mocný prejav viery! A k tomu ešte z úst pohana! Podobné prekvapenie zažil pri stretnutí s pohanskou kanaánskou ženou, ktorej nakoniec povedal: **„Žena, veľká je tvoja viera. Nech sa ti stane, ako chceš.“** Svoje prekvapenia vyjadruje Christos slovami: **„U nikoho v Izraeli som nenašiel takú veľkú vieru.“** Tu hovorí o svojej smutnej skúsenosti, že tam, kde by bol najviac čakal pochopenie a prijatie - u Židov, sa často sklamal. Otázka pre nás: Kolko podobného sklamania Mu pripravujeme my kresťania? Z Evanjelií by sme mali spoznávať Jeho učenie, Jeho myslenie, správanie, ochotu pomáhať a Jeho čistú Božskú Bytosť. Zo všetkých Jeho zázrakov a znamení, ktoré poukazujú na Jeho

moc a na Kráľovstvo Božie, by sme sa mali učiť čistej, mocnej viere v Neho. Viera v Neho má rozhodujúce dôsledky jednak pre kvalitu nášho terajšieho života, ale rovnako aj pre kvalitu života v budúcom Božom večnom svete. Na toto upozorňuje Isus dav ľudí, ktorý bol prítomný pri jeho rozhovore so stotníkom. Hovorí: **„Hovorím vám, že mnohí prídu od východu a od západu (to znamená: Nežidia, iné národy) a budú stolať s Abrahámom, Izákom a Jakubom v Kráľovstve nebeskom, ale synovia kráľovstva budú vyhodení von do tmy; tam bude plač a škripanie zubov.“**

O účasti na budúcom Kráľovstve Božom rozhoduje teda nie príslušnosť k národu či náboženskému spoločenstvu, ale **viera, opravdivosť viery, ktorá sa prejavuje v činoch lásky a milosrdenstva voči blížnym** tak, ako ju prejavil aj tento Riman. Isus neuzdravil len viacerých ľudí počas svojho života, On uzdravil aj celé ľudstvo svojou vykupiteľskou smrťou na kríži a svojím Zmŕtvychvstaním, ktorým premohol diabla, hriech a smrť a priniesol nám večný život. Obdivujeme Jeho lásku, milosrdenstvo a obetavosť. Obdivujeme ich však nie ako diváci, ale ako ľudia, ktorých sa to bezprostredne týka. Jeho láska, milosrdenstvo, Jeho moc – to všetko by nás malo pripútať tesnejšie k Nemu. Aby to, čo povedal o viere stotníka a o jeho blahoslavenej budúcnosti v budúcom Božom večnom svete, mohol raz povedať aj o nás: **„Budete so mnou večne stolať v Kráľovstve nebeskom!“**

-SHB-

Pokora

Bez skutkov pokory pokora neprichádza. Keď je usilovnosť a horlivosť, všetko ide dobre. No pravá horlivosť je neľútostná k sebe. Hľa, základ: hlboký cit hriešnosti a neopätovanosti pred Bohom. **(Sv. Teofan Zatvorník)**

Učiť sa Christovej pokore – to je veľké blaho: s ňou je ľahko a radostne žiť i všetko býva milé srdcu. Iba pokorným zjavuje sa Hospodin Svätým Duchom, a ak sa nepokoríme, tak Boha nevidíme. **(Sv. Siluán Atoský)**

Kto ospravedlňuje sa pred Bohom, je nečistý, hoci by bol svätejší od všetkých ľudí; naopak, považujúci sa za posledného medzi všetkými stáva sa spravodlivým. **(Sv. Ján Zlatoušty)**

Miluj pokoru a nikdy neupadneš do diabolskej siete, pretože vznášajúc sa na jej rýchlych krídlach, vždy budeš vyššie od nepriateľských sietí. **(Sv. Efrém Sýrsky)**

PREPODOBNÝ JUSTÍN POPOVIČ, ARCHIMANDRITA ČELIJSKÝ (1894-1979)

(Pamiatka svätca sa v cirkevnom kalendári oslavuje 25. marca a 1. júna, v občianskom 7. apríla a 14. júna)

ŽIVOT

Otec **Justín Popovič**, svetským menom Blagoe Popovič, **sa narodil 25. marca roku 1894 v mestečku Vranje, v južnom Srbsku**, do mnohopočetnej rodiny Spiridona a Anastázie Popovičových. V siedmych generáciách rodiny Popovičovcov boli kňazi až po jeho starého otca – otca Alexija. Ako malý chlapec prichádzal často s rodičmi do Pčiňského monastiera k ostatkom svätého divotvorcu Prochora, pri ktorých sa jeho matka zázračným spôsobom uzdravila z vážnej choroby. Počas školských rokov čítal horlivo Evanjelium a usiloval sa podľa neho žiť. Po absolvovaní základnej školy nastúpil na Duchovnú semináriu svätého Sávu v Belehrade, kde v tej dobe prednášal neskorší svätiteľ Nikolaj (Velimirovič). Tu sa vzdelával počas rokov 1905-1914. V čase I. svetovej vojny bol sanitárom a zažil ústup srbskej armády do Albánska.

1. januára v roku 1916 bol Blagoe Popovič postrihnutý za mnícha s menom Justín, na počesť svätého mučeníka a filozofa Justína. Spoločne so skupinou mladých, talentovaných seminaristov bol z albánskeho mesta Skadar vyslaný do St. Peterburgu, aby tu pokračoval v štúdiu na Duchovnej akadémii. Odtiaľto sa však čoskoro presunul na Teologickú fakultu do Oxfordu, keďže v Rusku začali revolučné nepokoje. Po skončení štúdií i vojny sa vrátil späť do Belehradu.

V roku 1922 bol Justín rukopoložený za jeromonacha a začal prednášať v seminárii v Srianskych Karlovciach. Tu sa zoznámil s kyjevským metropolitom Antónijom (Chrapovickým). Jeho duša túžila po asketickom a pustovníckom živote. Prednášal, bol zapojený do vydávania pravoslávnych periodík, no súčasne sníval o odchode na horu Athos. Zakrátko nato sa vydal do Grécka, kde v roku 1926 obhájil na Aténskej univerzite dizertačnú prácu na tému: „Problematika osoby a poznania podľa učenia svätého Makária Egyptského.“ Po návrate do Srianskych Karlovíc začal vydávať časopis, „Kresťanský život“, kde pravidelne, po častiach uverejňoval svoj výskum: „Filozofia a náboženstvo F. M. Dostojevského“, ktorý napísal na podnet kyjevského metropolitu Antónija. Následne bol preložený z Karlovackej do Prizrenskej seminárie. **Koncom roka 1930 bol vyslaný ako misionár k Rusínom, ktorí sa navracali do pravoslavia v podkarpatských mestách Užhorod, Chust, Mukačevo a inde. Bol navrhnutý za biskupa obnovenj mukačevskej katedry, no z jemu vlastnej pokory to**

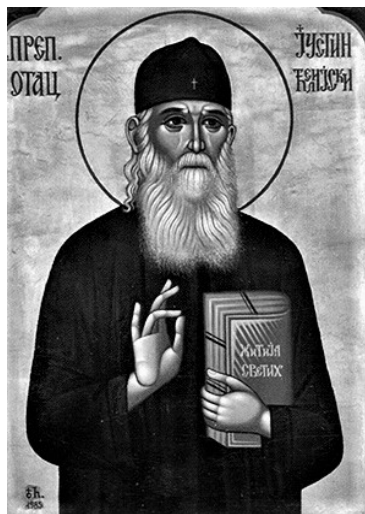
odmietol. Od augusta roku 1932 prednášal v Bitolskej seminárii. Zanedlho vyšiel prvý diel jeho diela: „**Dogmatika. Pravoslávna filozofia pravdy**.“ V priebehu dvoch rokov sa stal docentom na Teologickej fakulte v Belehrade a profesorom dogmatiky a porovnávacieho bohoslovía. V roku 1938 založil spoločne s ďalšími srbskými mysliteľmi Srbský filozofický spolok.

V roku 1946 bol o. Justín na príkaz štátneho zriadenia prepustený z Teologickej fakulty a istý čas strávil vo väzení. Po prepustení na slobodu sa nejakú dobu potuloval z monastiera do monastiera. Od roku 1948 sa udomácnil v monastieri Čelije blízko mesta Valjevo, kde sa stal duchovníkom a zápasil tu duchovne až do smrti. Tu za spolupráce svojich žiakov a budúcich významných archijerejev Srbskej cirkvi zasvätil mnoho času spisovateľskej práci, teologickému výskumu, prekladateľskej a vydavateľskej činnosti.

Archimandrita Justín, ktorý ovládal okrem srbciny ešte ruský, grécky, anglický a nemecký jazyk, vykonal veľa práce ako patrológ, hagiograf a dogmatista. Jeho diela sa opierajú o učenie veľkých svätých Otcov Cirkvi a stali sa súčasťou pokladnice pravoslávnej literatúry. Svätý Justín, autor mnohopočetných duchovných diel, bol znamenitým askétom a vyznávačom Srbskej pravoslávnej cirkvi. Pre jeho odpor voči ekumenizmu trvala nepriazeň voči čelijskému monastieru do konca jeho pozemského života. Svojim monastierskym nástupcom v Čelije zanechal závet, nech publikujú jeho diela s tým, aby príjem poslúžil na stavbu chrámu na počesť svätého Sávu Srbského. **Zosnul v čelijskom monastieri na sviatok Blahoviščenija 7. apríla 1979 a tu bol aj pochovaný.** Na základe jeho pokynu mali ako zdobenie náhrobku poslúžiť iba kamenný kríž a kvety.

POSMRTNÁ ÚCTA

Úcta voči otcovi Justínovi ako svätcovi sa objavila okamžite po jeho smrti a rozšírila sa za hranice Juhoslávie ešte pred jeho kanonizáciou. Začali sa písať jeho ikony, zostavovať modlitby k nemu, jeho knihy boli prekladané do mnohých jazykov. V jeho rodnom mestečku Vranje spomienku naň sprevádzala zbožná úcta – pri hlavnom chráme pôsobil zbor nesúci jeho meno, jestvoval tu spolok „Svätý otec Justín“ a jedna z ulíc dostala jeho meno. V monastieri v Čelije sa každoročne usporadúvali stretnutia jeho duchovných detí a ctiteľov hlavne zo Srbska, Grécka a srbskej diaspóry. Na počiatku roka 2010 informoval kalendár hlavnej ruskej pravoslávnej web stránky Pravoslavie.ru o týchto dňoch jeho pamiatky – Zvestovanie Bohorodičky (25. marec) a spolu so

srbskými svätiteľmi (30. august). Dňa 29. apríla 2010 sa Archijerejský snem Srbskej pravoslávnej cirkvi uzniesol, že otec Justín bude vnesený do diptychov Pravoslávnej cirkvi ako prepodobný Justín Čeljijský. Jeho pamiatka bola ustanovená na 1. júna podľa juliánskeho kalendára (14. jún podľa gregoriánskeho kalendára). Akt slávnostného preslávenia bol určený na 2. máj 2010 počas Božskej Liturgie v chráme svätého Sávu v Belehrade. Rozhodnutím Posvätej synody Ruskej pravoslávnej cirkvi zo dňa 6. júna 2012 bolo jeho meno vsunuté aj do mesjaceslova Ruskej cirkvi. 12. júna 2014 sa v monastieri Čelije konalo vyzdvihnutie ostatkov prepodobného Justína. Slávnostná Liturgia sa slúžila aj v deň pamiatky svätca 14. júna. Na záver bohoslužby boli jeho ostatky prenesené z monastierskeho námestia, kde sa slúžila Liturgia, do chrámu svätiteľa Sávu Srbského, ktorý bol v monastieri v Čelije postavený v súlade s testamentom otca Justína za finančné prostriedky získané z predaja ním napísaných kníh.

Náš prepodobný otec Justín, pros Boha za nás!

Spracoval: Jerej Mgr. Peter Dobřík

Požehnanie – Mir vsim (pokoj všetkým)

Jedno zimné ráno po ceste do chrámu stretol svätý Markián otrhaného muža, ktorý sa triasol od zimy. „**Daj mi nejaké oblečenie otče**“, povedal tento chudák prosiac svätého Markiana. U chudobného svätého nebolo nič, čo by mu mohol dať, vtedy zo seba zobliekol svoje oblečenie, dal ho chudobnému a zostal nahý. Rýchlo utekal do chrámu, obliekol na seba kňazské oblečenie a čakal na príchod patriarchu, ktorý

mal slúžiť svätú liturgiu. Medzi tým prišli aj ďalší kňazi, ktorí sa obliekli do bohoslužobných rúch a čakali na patriarchu. Na liturgii boli všetky oči veriacich, kňazov a biskupov upriamené na svätého Markiana. Veď na ňom bolo oblečenie tisíckrát blýskavejšie a krajšie ako na biskupovi! Jednoduché kňazské oblečenie sa zmenilo na Bohom utkané kňazské rúcho naplnené blahodaťou! Medzi kňazmi a biskupmi sa začala vášnivá debata o tom, ako môže mať kňaz krajšie a žiarivejšie oblečenie ako patriarcha. Tieto slová došli až k samotnému patriarchovi, ktorý to sám videl. Zavolał svätého Markiana a povedal mu: „**Počuj Markian, ty sa nehanbíš? Čo to je za oblečenie, ktoré máš na sebe? Či ty si hodný nosiť takéto oblečenie?**“ „**Aké oblečenie vладыko?**“, spýtal sa prekvapený Markián. „**Takéto nablýskané a svetlé aké ja nemám!**“ Odpovedal patriarcha. „**Vy si**

zo mňa robíte žarty?” spýtal sa prekvapený Markián. **„Nie to ty! Ty sa mi vysmievaš“**, povedal patriarcha. **„Všetko tu žiari, že ani sviečky netreba!“** **„Celý chrám žiari!“** Na to mu svätý Markián odpovedal: **„Vladyko, oblečenie ktoré je na mne, je to, ktoré ste mi dali, keď ste ma vysvätili na kňaza!“** Markián odhrnul oblečenie a všetci uvideli, že je pod ním úplne nahý! Svetlosť a blahodať Božia vyšla z oblečenia a von a na svätom Markiánovi zostalo staré oblečenie. Vtedy patriarcha pochopil, že svätý bol nahý kvôli tomu, že niekomu dal svoje oblečenie. Takto boli ozdobení na svätej liturgii kňazi prvých storočí. Aby sme my v súčasnosti skryli svoju duchovnú biedu, obliekame sa do pekných bohoslužobných rúch, ale tie sú oproti tomu len záves!

Všetko, čo sa deje **v chráme je označené znamením kríža, a každé svoje požehnanie dáva kňaz cez kríž – mir vsim.** Jedna mladá dievčina raz prišla so svojou priateľkou do reštaurácie, aby sa najedli. Ona sa pred jedlom prežehnala. Jej priateľka keď to uvidela, hneď sa jej s posmechom spýtala: **„čo to robíš?“** Jej priateľka jej na to odpovedala: **„To je to, čo robia ľudia a nerobia zvieratá“.** V tom spočíva aj sila a veľká blahodať požehnaní, ktoré cez človeka zosiela Boh do tohto sveta.

ThDr. Ján Pilko, PhD.

HISTORICKÉ POZADIE VZŤAHU VEDY A KREŠŤANSTVA

Medzi vedou a vierou nebola vždy obrovská priepasť ako sa na prvý pohľad zdá. Ved' **v minulosti sa vedou nazývala aj samotná teológia**, dokonca s prívlastkom „kráľovná vied“. To však len do času, kým veda nedostala podobu dnešnej charakteristiky. V súčasnosti ju chápeme ako spôsob racionálneho (rozumového) a empirického (zmyslového) poznávania skutočnosti, zameraného na proces aplikácie a overenia na základe experimentu alebo pozorovania.

Vedecký pól stále kritizoval silný konzervativizmus kresťanského spoločenstva, ktoré lipne na starom a stráni sa pokroka a zmeny. Taká úzkoprkosť je na jednej strane dôležitá, pretože nemenné pravdy Cirkvi a dogmy budú aktuálne a pravé v každom okamihu až do skončenia sveta. No na strane druhej môžu vyústiť do prehnaných, až fanatických prejavov, kde **ľudia zabúdajú na objektívnu pravdu Božiu, Jeho svätú vôľu a zámer, a to všetko nahrádzajú svojimi predstavami a takto determinujú Všemohúceho.** Každá, aj keď konštruktívna zmena alebo vychýlenie z ich predstavy predstavuje nesmiernu lož.

Ako výstižný príklad nám môže poslúžiť nedôverčivosť duchovenstva, ktoré nechcelo dať pripevniť hromozvody na strechy svojich kostolov. Písal sa rok 1745 a do zvonice chrámu sv. Marka v Benátkach už opäť udrel blesk. Počas nasledujúcich desiatich rokov **odhalil muž menom Benjamín Franklin elektrickú povahu blesku.** Podľa neho vodivá tyč by dokázala predísť takýmto „Božím napomínaniam“ a ochrániť tak mnoho kostolov. Ale cirkevná vrchnosť tak dlho zápasila s takýmto „zasahovaním do Božej prozreteľnosti“, až tento chrám v rokoch 1761 a 1762 zase zasiahla táto nebeská zbraň.

No nakoniec sa zvonica dočkala ochrany pred týmto nebezpečným živlom a viackrát sa takéto tragédie neopakovali.

A teraz nech sa kritika dotkne aj vedeckej oblasti, aby sa vyrovnali pomyselné váhy našich dvoch porovnávaných subjektov, dopovieme tento príbeh do konca. Reč je o tom istom Benjamínovi Franklinovi, ktorý svojimi vedomosťami o elektrine bol o čosi vpredu oproti cirkevným predstaviteľom. Lenže aj on sa neskôr priznal, že ak ide o podstatu elektriny, ešte stále nie je ani na začiatku. V skutočnosti bol zahanbený sám pred sebou zato, že si namýšľal, ako jednoducho sa popasoval s touto obrovskou prírodnou silou. Pri rekapitulácii svojich doterajších poznatkov a teórií došiel na jedno nevedecké,

no veľmi dôležité zistenie. Totiž, že elektrina okrem iných zákonitostí priviedla jedného márnivého človeka k pokore. Uvedomil si, že majestátne veže vedeckých teórií sa môžu zrútiť rovnako dramaticky ako veže veľkých katedrál.

Dejiny vedy nám očividne svedčia o takejto postupnosti vedeckých teórií, predstavujúcich veľkú nestabilitu, pretože sa menia a vzájomne negujú s každým väčším objavom. Preto podceňovanie viery, v tomto prípade nemá svoje opodstatnenie a je trúfalým, no zároveň zúfalým činom ľudskej pýchy a nerozváznosti.

No ale vráťme sa k vopred spomínaným sporom. Najznámejším je asi **súd s Galileom z roku 1633**. Galileovi sa pozdávala nová Kopernikova teória, v ktorej sa Zem a ostatné planéty pohybujú okolo Slnka, ktoré je nehybné v strede. Toto tvrdenie bolo pochopiteľne v rozpore s predošlým Ptolemaiovým, podľa ktorého všetky planéty spolu so Slnkom vykonávajú pohyb okolo Zeme.

Tento Ptolemaiov geocentrický systém sa „zdal“ byť v súlade s kresťanským učením a výkladom Biblie, preto nevznikol žiaden spor medzi kresťanskou filozofiou a vznikajúcou prírodnou vedou. Slovo „zdal“ tu používam zámerne, pretože Sväté Písmo na nijakom mieste nepotvrďuje geocentrizmus, čiže pozíciu stredu alebo nehybnosť našej Zeme. Práve naopak, v niektorých pasážach knihy Genézis sa hovorí o nebeských telesách (hviezdach) ako o pevne umiestnených na oblohe. Je potrebné si uvedomiť, že presné postavenie a pohyby nebeských telies na oblohe Biblia neudáva. Človeku, prirodzene, viac zapasoval geocentrický systém z dôvodu, že Zem ako centrum života bude zastávať rovnaké, centrálné postavenie.

K tomu sa vyjadruje aj známy a uznávaný **teológ Ilarion Alfejev**. Hovorí: „**Biblia neprotirečí postkopernikovskej astronómii. Geocentrizmus, ktorý sa „nachádza“**

v knihe Genezis, nie je fyzický, ale duchovný. Zem je duchovným stredom, lebo je telom človeka a človek je ústredná existencia, ktorá v sebe spája zmyslové a aj nadzmyslové. V strede vesmíru bije srdce človeka.“

Ako sme spomínali, myšlienka, s ktorou prišiel Galileo Galilei, že Zem nie je v strede vesmíru a že je len jednou s ostatných „v ničom výnimočných planét“, krúžiacich okolo Slnka, bola veľmi radikálna a novátorská nielen pre Cirkev, ale aj pre vedecké odbory a celú tamojšiu spoločnosť.

V neprospech Galileiho bol aj fakt, že v tej dobe panovali medzi astronómami ešte značné nezhody. Ďalším faktorom, ktorý prispel k jeho odsúdeniu, bola Aristotelova autorita. Aristotelove spisy, vedecké práce podporujúce ptolemaiovskú astronómiu, boli v Európe od 12. storočia veľmi populárne. No najhlavnejším dôvodom jeho odsúdenia bolo spochybnenie autority Cirkvi.

Sám Galilei sa obhajoval citátom: „**Duch Svätý nás nechce učiť, čo sa deje na nebi, chce nás učiť, ako sa do neba dostať**“, čím vyjadril podstatu Božieho zjavenia. Ďalej hovorí, že autori Biblie sa museli „**prispôbiť chápatosti obyčajných ľudí, ich spôsobu vyjadrovania a reči**“, čo je vlastne aj jedno z kritérií správneho kriticko-historického skúmania Svätého Písma. Dodáva, že sa môžeme učiť z Knihy prírody a z knihy Písma a že obe pochádzajú od Boha, čo zaručuje ich možný súlad.

Keď hovoríme o vzájomnom vzťahu medzi vedou a náboženstvom, uvedomme si, že pod vedou sa chápe nie celý okruh ľudského poznania, ale iba prírodné vedy, akými sú fyzika, biológia, astronómia atď. Oblasť náboženská má úplne iný charakter a odlišuje sa aj predmetom poznávania, ktorým nie je zmyslovo vnímateľný svet. Je to svet duchovný, ktorý, ak chce človek skúmať, potrebuje na to iné metódy ako vedecké, ktoré sú prispôbené našim zmyslovým orgánom. Postup takéhoto druhu poznávania musí zostaviť tak, aby spojzndnil svoj duchovný zrak, lebo „**blahoslavení čistého srdca uvidia Boha**“ (Mt 5, 8). Preto sú veda a náboženstvo neporovnateľné ako kilometer a kilogram alebo ako geodézia a geopolitika. **Niekedy aj skúmajú rovnakú vec, len z iných uhlov. Každá z nich sa zaoberá svojou stránkou života človeka a sveta. Tieto sféry sa môžu dotýkať, ale nijako popierať jedna druhú.**

Tento „zápas“ vedy a náboženstva veľmi dobre opísal M. Lomonosov: „**Stvoriteľ dal ľudskému pokoleniu dve knihy. Prvá je svet viditeľný... Druhá je Sväté Písmo... Obe nás utvrdzujú nielen o existencii Boha, ale aj o Jeho nám nepovedaných dobrodeňoch. Hriech medzi ne zasieva plevy a rozbroje**“. Veda a náboženstvo „sa nemôžu dostať do sporu... iba ak niekto z pýchy svojím mudrovaním medzi nich zaseje nepriateľstvo“.

Jerej Viktor Čabiňak

Svet a život vo svete

Živá ryba pláva proti prúdu vody a mŕtva dolu prúdom vody. Pravý kresťan ide proti potoku hriešneho veku a ľživý oduševňuje sa jeho rýchlosťou. Spôsob myslenia a čítania, najviac schvaľovaný, je nezriedka najviac nebezpečný. (Sv. Filaret, metropolita moskovský)

Výklad Symbolu viery **(9. článok)**

9. V jednu, svätú, všeobecnú a apoštolskú Cirkev.

V tomto článku symbolu viery sú pomenované základné vlastnosti Cirkvi.

Jednu, čiže jedinú. Všetky pravoslávne cirkvi na základe jednoty svojej viery tvoria jednu Všeobecnú Cirkev.

Svätú. Cirkev ako Chistovo Telo (Pozri Ef 1, 23) do seba zahŕňa tých veriacich, ktorí sa úprimne snažia žiť podľa Jeho prikázaní. No stupeň účasti na živote Cirkvi je u každého kresťana iný a podmienený jeho horlivosťou pre tento život a dosiahnutie najpotrebnejšieho stavu duše, čiže pokory. Ctihodný Izák Sýrsky písal: „**Odmena sa dáva nie za cnosti, ani za námahu pri ich získavaní, ale za pokoru rodiacu sa z nich. Ak sa tá stratí, to prvé bude zbytočné**“. V takomto prípade je prebývanie veriaceho v Cirkvi a Cirkvi v ňom relatívne. Nevidením svojej hriešnosti a nevyhnutnosti pokánia od nej odpadá. Správnym životom a pokorou sa k nej znovu pripája. Duchovný preto na spovedi nad kajúcnikom číta takúto rozhrešujúcu modlitbu: „**Prijmi a zjednoť... s Tvojou svätou Cirkvou**“. Takto, hoci sú všetci hriešni, svoju dušu očisťujú, pokáním sa znovu a znovu, primerane svojej čistote, pripájajú k Cirkvi ako Christovmu telu a jej svätosť ostáva nepoškvrnenou.

Všeobecnú. Toto slovo poukazuje na to, že Cirkev jednoducho nie je len zhromaždenie rovnako veriacich ľudí alebo spoločenstvo krstených, ale živý kompaktný, nedeliteľný organizmus, v ktorom každý veriaci predstavuje jednu z jeho buniek. A stav ktorejkoľvek bunky pôsobí na všetky ostatné a celý Organizmus ako celok. Avšak účinnosť modlitieb každého z veriacich závisí od stupňa duchovnej čistoty modliaceho sa.

Apoštolskú. Toto označenie hovorí o tom, že Cirkev je založená apoštolmi. Tiež ukazujú na jej úlohu, ktorá je vyjadrená slovami Christa adresovanými apoštolom: „**Chodte teda a naučte všetky národy, krstiac ich v meno Otca, i Syna, i Svätého Ducha, učiac ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal**“ (Mt 28, 18-19).

A. I. Osipov

Preložil z ruského jazyka: prot. pplk. Mgr. Marek Ignacik, PhD.

Pravoslávna cirkevná obec v Lukove – 90 rokov od výstavby chrámu

V tomto roku Pravoslávna cirkevná obec v Lukove oslavuje **90. výročie postavenia pravoslávneho chrámu**. Chrám, ktorý je zasvätený sviatku **Zostúpenia Svätého Ducha na apoštolov**, symbolicky vyjadruje návrat cirkevnej obce na začiatku minulého storočia k pôvodnej Pravoslávnej cirkvi. V kronikách obce sa ako miesto pre výstavbu chrámu uvádza obec Venécia, ktorá bola do roku 1943 samostatnou obcou a až po tomto roku bola spojená s obcou Lukov.

Pôvodne Venécia ako cirkevná obec tvorila spoločnú cirkevnú obec s ďalšou pravoslávnu cirkevnou obcou Hrabské. **Prvá pravoslávna bohoslužba na farnosti Venécia sa uskutočnila v predvečer sviatku sv. apoštolov Petra a Pavla v roku 1928**. Vtedy z iniciatívy miestnych obyvateľov nespokojných s pôsobením nového gréckokatolíckeho kňaza sa rozhodli osloviť pravoslávneho kňaza v Hrabskom a vrátiť sa k pôvodnej pravoslávnej viere. Ako dôvod zo strany veriacich sa uvádzal jednak vzťah nového kňaza k veriacim a jeho panovačné správanie, ale aj nedodržiavanie tradičného pravoslávneho bohoslužobného poriadku. Veriaci sa snažili presvedčiť kňaza na základe starých bohoslužobných kníh, ktoré boli v cirkevnej obci, poukazovali na to, že ich predkovia sa nikdy nemodlili za rímskeho pápeža, ale za pravoslávnych patriarchov. Podobné pokusy vrátiť sa z cirkevnej únie späť do Pravoslávnej cirkvi boli v tom čase na viacerých miestach východného Slovenska a v Podkarpatskej Rusi, kde iniciátorom bol sv. Alexej Kabaľuk. Na Západnej Ukrajine obdobným iniciátorom bol Havriil Kostelnik, ktorý v r. 1928 vydal svoju knihu Spor o epiklézu medzi Západom a Východom.

Za pomerne krátky čas, napriek finančným ťažkostiam, sa novovzniknutá cirkevná obec dokázala rýchlo zorganizovať. Najprv sa bohoslužby konali v dome pravoslávnej rodiny Michala Sidora, neskôr na ich pozemku bola postavená drevená kaplnka. Zároveň sa začalo s výstavbou murovaného chrámu symbolicky na najvyššom mieste nad obcou. **Chrám bol postavený v roku 1931, ale úpravy chrámu a jeho vnútorné zveladenie trvalo až do roku 1935, kedy bol biskupom mukačevským Damaskinom posvätený oltár chrámu**. Významnú úlohu pri výstavbe chrámu zohrali finančné dary krajanov vycestovaných do Ameriky a Kanady. Vo vtedajších pravoslávnych novinách vychádzajúcich v Ladomirovskom monastieri „Pravoslávna Karpatská Rus“ sa

hovorí o zbierkach, ktoré sa uskutočnili na mnohých miestach v Amerike, a takto pomohli pri výstavbe chrámu.

V pomerne krátkom čase sa novovzniknutá cirkevná obec v Lukove stala spolu s obcou Becherov v okolí Bardejova jedným z významných centier obnovy Pravoslávia.

Dôkazom toho je zachovaná ručne písaná matrika obce, v ktorej je vidieť ako sa vyvíjal život v cirkevnej obci v prvých rokoch jej vzniku. Podľa zápisov

vidíme, že za krátky čas veľké množstvo miestnych veriacich prijalo pravoslávnu vieru. Cirkevná obec sa tak stala rýchlo známou nielen v užšom, ale aj v širšom okolí. Medzi pokrstenými boli aj obyvatelia východného Slovenska z Košíc, Humenného a západného Slovenska, Žiliny, južných Čiech, ale aj z Ameriky. Boli to príslušníci viacerých národností, predovšetkým miestne obyvateľstvo Rusíni, ale aj Rusi, Židia, Rómovia a Slováci.

V medzivojnovom období mal veľký vplyv na novovzniknutú cirkevnú obec ako aj na ďalšie cirkevné obce monastier v obci Ladomirová a jeho duchovno-osvetové pôsobenie. Odtiaľ sa do cirkevnej obce dostávala náboženská literatúra, rôzne bohoslužobné predmety ale aj ikony. Jedna z nich, ikona sv. Kozmu a Damiána, sa stále nachádza v oltárnej časti chrámu. Spomedzi pôvodných ikon, ktoré sú umiestnené na ikonostase chrámu sú ikony aj od akademickej maliarky, manželky jedného zo správcov cirkevnej obce Ľudmily Tkačenkovej. **Cirkevnú obec z rôznych príležitostí, či už krstov ale aj posviacky kríža pred chrámom, navštívili významné osobnosti Pravoslávnej cirkvi ako napríklad Igumen Savva (Struve) z Ladomirovej a o. jeromonach Ignatij (Čokina).**

Pred začiatkom vojny chrám v obci Venécia bol plne vybavený na vykonávanie potrebných bohoslužobných úkonov. V chráme sa v rámci cirkevnej obce Venécia-Hrabské vykonávali bohoslužby striedavo. Cirkevná obec mala svoj kurátorský zbor a jeho predsedu. Za spomínané obdobie predsedami zboru boli Ivan Kuruc (1928-1930), Michal Špak (1930-1931), Michal Sidor (1931-1934), Michal Šuťak (1934-1936), Nikolaj Rohal' (1936-1941), Georgij Šveda (1941-1947). Tiež v období pred a tesne po vojne pôsobili viacerí pravoslávni kňazi. Prvým bol **Vasilij Ptaščuk (1928-1930), Apolón Novický (1930-1931), Dmitrij Tkačenko (1931-1935), Andrej Romaneckov (1935-1946).**

Určitá zmena v užívaní chrámu nastala po roku 1950, kedy po Prešovskom sobore došlo k návratu gréckokatolíckej cirkvi do Pravoslávia. Bohoslužby sa začali vykonávať v chráme v obci, zatiaľ čo v chráme na Venécii sa konali bohoslužby iba raz do roka. Za toto obdobie sa chrám iba udržiaval, čo sa aj podpísalo na jeho stave. **Najdlhšie pôsobiacim kňazom na farnosti Lukov bol duchovný o. Pavol Pidanič (1961-2012).**

Počas jeho pôsobenia v roku 1991 prešiel chrám Pokrova Presvätej Bohorodičky v obci Lukov do užívania gréckokatolíckej cirkvi, a Pravoslávna cirkevná obec sa vrátila späť k plnému užívaniu chrámu Svätého Ducha vo Venécii. Odtvedy chrám prešiel postupnou rekonštrukciou svojho exteriéru, bola opravená strecha, urobená nová omietka. Za pôsobenia **o. Ondreja**

Semanca (2013-2016) sa začalo s opravou interiéru chrámu, rozpisu ikon, najprv v chrámovej lodi a neskôr, už pri novom súčasnom správcovi, **o. Andrejovi Nikulinovi** (od r. 2016), sa pokračovalo s rozpisom aj v oltárnej časti. Tiež boli vymenené okná a položené nové podlahy. Napriek zložitým obdobiam svojej existencie pravoslávna cirkevná obec v Lukove aj vďaka postavenému chrámu dokázala zachovať svoju existenciu, ustať zložitým obdobiam skúšok a zostať vernou odkazu svojich prarodičov, ktorí tak horlivo a oddane budovali túto cirkevnú obec.

Na záver chcem spomenúť slová z prvej kázne otca Vasilija Ptaščuka na sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla v roku 1928: „**No neboj sa malé stádo. Spomeňte si na Goliáša, aký bol hrdý a aký bol silný, a predsa bol porazený pastierom Dávidom, pretože Dávid silno veril a nádejal sa na Boha, pevne stál v pravej viere a veril v dobrú vec. A verte aj vy ako Dávid a Boh vám pomôže premôcť hrdého Goliáša – prevelebnú Úniu.**“ Táto kázeň, ako aj ďalšie podobné povzbudenie duchovných otcov viedli k odhodlaniu veriacich vrátiť sa k pôvodnej pravoslávnej viere začiatkom 20. storočia.

Prot. Andrej Nikulin

Zdroj:

HUMENSKÝ, M.: Pravoslávne hnutie v obciach Venécia-Lukov a Hrabské na stránkach časopisu Pravoslavnaja Karpatskaja Rus. Pravoslávny teologický zborník XLI (26). Prešov 2015. ISBN 978-80-555-1337-9. s. 155-167.

NIKULIN, A.: Havriil Kostelník a jeho úloha pri návrate ku pravoslávii v našom regióne. Významné osobnosti Pravoslávnej cirkvi nášho regiónu v 20. storočí. Prešov 2018. ISBN 978-80-555-2155-8. s. 47-60.

Венеция. In: ПРАВОСЛАВНЫЙ ЦЕРКОВНЫЙ КАЛЕНДАРЬ на 1950 год. Praha 1949. s. 79.

КОСТЕЛЬНИК, Г.: Ап. Петро і римські папи або догматична підстава папства. Львів 1945. s. 60.

**KTO SA STAVIA PROTI VRCHNOSTI, PROTIVÍ SA
BOŽIEMU USTANOVENIU**
(Výklad sv. Jána Zlatoústeho)

„Kto sa stavia proti vrchnosti, protiví sa Božiemu ustanoveniu, a tí, čo sa protivia, prijímajú hriech. Predstavených sa netreba báť pre dobrý skutok, ale pre zlý. Chceš sa nebáť vrchnosti? Konaj dobro a budeš mať od nej pochvalu“ (Rim 15, 2-3).

Keď apoštol povedal od koho vrchnosť pochádza, dodal: **Kto sa stavia proti vrchnosti, protiví sa Božiemu ustanoveniu.** Pozrite, akým smerom sa uberá, ako straší a dokazuje, že poslúchať je naša povinnosť. Aby veriaci nepovedali: ponižuješ nás, opovrhuješ nami, keď vrchnosti podriaďuješ nás, ktorí máme dosiahnuť nebeské Kráľovstvo, apoštol dokazuje, že aj v tomto prípade ich podriaďuje Bohu, lebo ten, kto sa podriaďuje vrchnosti, poslúcha Boha. Apoštol to napokon nehovorí tak, že kto poslúcha vrchnosť, ten sa podriaďuje Bohu, ale straší opačným a zdôrazňuje to, keď hovorí: kto sa stavia proti vrchnosti, protiví sa Božiemu ustanoveniu. A všade sa snaží vstúpiť to, že naše podriadenie sa vrchnosti nie je naším darom vrchnosti, ale plnením povinnosti. Apoštol takými poučeniami veriacich nabádal k podriadeniu sa a neveriacu vrchnosť získaval v prospech kresťanskej zbožnosti. Lebo vtedy sa všade šírili reči, ktoré apoštolov vinili z povstania a novátorstva, a tiež z toho, že sa slovom aj skutkom snažia podkopať všetky spoločenské zákony. Keď dokázal, že náš spoločný Pán nám všetkým prikazuje tie zákony dodržiavať, zatvoril ústa ohováračov, ktorí ich vinili z novátorstva, a ďalej mohol smelo obhajovať pravé učenie.

Čiže, nehanbi sa za také podriadenie, hovorí apoštol. Tento zákon dal Boh, ktorý sa hroziivo pomstí tým, kto ho porušuje. Ak Ho nebudeš počúvať, potrestá ťa nie náhodným treskom, ale tým najprísnejším, žiadne výhovorky ťa nezachránia a Boha tým silno nahneváš. To isté apoštol pripomína, keď hovorí: **tí, čo sa protivia, prijímajú hriech.** Potom, po vystrašení, dokazuje úžitok podriadenia sa a na základe rozumných dôvodov presvedča, že je to správne, keď hovorí: **Predstavených sa netreba báť pre dobrý skutok, ale pre zlý.** Najprv silno udrel a poslucháčov vystrašil, teraz však povoľuje, a ako múdry lekár podáva upokojujúci liek, utešuje a hovorí: čoho sa bojíš, čoho sa desiš? Či predstavený trestá konajúceho dobro? Či je hrozbou pre snažiaceho sa o cnosti? Apoštol preto dodáva: **Chceš sa nebáť vrchnosti? Konaj dobro a budeš mať od nej pochvalu.** Vidíte, ako konajúceho dobro zmieril s vrchnosťou, keď hovorí, že predstavený ho pochváli? Vidíte, ako odbúrava všetok hnev?

Zdroj: <http://bible.optina.ru/new:rim:13:02>

Preložil z ruského jazyka: **prot. pplk. Mgr. Marek Ignacik, PhD.**

ZO ŽIVOTA A MYŠLIENOK SVÄTÉHO JOZEFA HESYCHASTU (III.)

Obrátenie k Bohu

František si ťažkou a usilovnou prácou obchodníka rozvinul svoj obchod a za krátky čas zarobil dosť financií, aby videl svoju svetlú budúcnosť v blahobyte. Avšak Trojediný Boh, ktorý chce spásu každého človeka cez poznanie pravdy, mal s Františkom iné plány. Pre jeho nevinnú dušu a srdce zo zlata požehnal na neho lúč blahodate (milosti), aby ho upútal. Sám František opísal svoj živý sen jednej noci z tohto obdobia: „**Sníval som, že prechádzam popri paláci a dvaja strážnici z hradnej stráže sa ma zmocnili a odviekli do paláca. Nerozumel som prečo a protestoval som, ale stráž ma upokojila, aby som sa nebál a išiel vyššie, pretože je to kráľova vôľa. Vyšli sme vyššie do neobyčajného vnútorného paláca, ktorý sa nepodobal nijakému palácu na zemi. Obliekli ma do drahých snehobielych šiat a povedali: Odteraz budeš slúžiť tu. Potom ma vzali na poklonenie pred kráľom... Zobudil som sa a veci, ktoré som videl, zanechali vo mne taký hlboký dojem, že som nedokázal myslieť na iné. Prestal som pracovať a hlboko som premýšľal. Vo svojom vnútri som neustále počul neprestávajúce slová: Odteraz budeš slúžiť tu. Celé moje vnútro aj zovňajšok sa zmenili. Nič z pozemských vecí ma už nezaujímalo, ale stále som nevedel, čo môj sen znamenal a čo mám urobiť.**“

Niekoľko dní po tomto neobyčajnom sne František dosiahol vysoký zisk z predaja. V ten večer, keď sa modlil, spýtal sa Boha: „**Nelutuješ ma?**“ Počas spánku uvidel nadprirodzený zjav, ktorý sa ho spýtal: „**František, vieš, kto som?**“ „**Neviem pane.**“ „**Ako ma môžeš nepoznať, ak tvoje srdce so mnou neustále vrúčne rozpráva? Ja som Spasiteľ sveta. Odteraz nechcem, aby si sa zaoberal svetským a pominuteľným, ale aby si sa staral o duše. Pôjdeš do duchovných kasární, odkiaľ nikto neodchádza, kým ho tam ja chcem.**“

Po tomto videní sa vo Františkovi prebudila melancholická apatia a averzia k svetským veciam. Keď si dcéra hostovského, u ktorého mal František prenájom, všimla jeho skleslosť, v snahe pomôcť a povzbudiť ho darovala Františkovi knihu pod názvom Nová zbierka (Néon eklógiion), v ktorej boli svätým Nikodímom Svätohorským zozbierané životy svätých. Tento text Františka ohromil. Nechcelo sa mu veriť, že takíto ľudia žili, ľudia, ktorí sa pre Boha tak silno usilovali (doslova zápasili pre priblíženie sa k Bohu), že ich Trojediný Boh obdaril konaním zázrakov. Boh osvietil jeho nevinnú dušu, otvoril jeho myseľ a odvtedy František začal myslieť na svoju dušu. Neustále mu pritom v srdci zneli slová: „**Odteraz budeš slúžiť tu.**“

Jeho prvé rozhodnutie bolo vyznanie hriechov (spoveď) pred duchovným otcom. Bolo to jeho prvé vyznanie v živote, ktoré bolo plné srdcervúcich vzlykov a potokov sĺz. Hneď potom sa rozhodol skončiť s kariérou obchodníka, pretože to považoval za prekážku vo svojej nasledujúcej duchovnej ceste. Ako sám hovorieval, vo svojom vnútri sa začal pýtať sám seba: „**Načo sú mi peniaze a obchod? Užitočnejšie by bolo, keby som zbohatol duchovne.**“

Potom ako opustil cestu obchodníka, vyberal si len podradnejšie práce, v ktorých zarobil na prežitie. To mu poskytlo väčší priestor pre modlitbu počas práce, ktorú vykonával. Sám sebe neustále pripomínal, aby neodpadol od vybranej cesty: **„Aký bude zisk človeka, ak získa celý svet, ale stratí dušu? Alebo čo dá človek na výmenu za svoju dušu?“** Svoje ťažko zarobené peniaze postupne použil v prospech iných. Časť z nich použil na svadbu sestry Erginy, časť ako veno mladšej sestry Marouso a časť daroval Cirkvi pre modlitebné spomínanie duše zosnulého otca. Rovnako zrušil aj svoje zasnuby.

Medzitým začal navštevovať rôzne svätyne, aby posilnil svoju vieru. Navštívil napríklad monastier (kláštor) svätého Gerasima v Kefalonii, či Panagiu (Chrám Zvestovania Presvätej Bohorodičky) v Tinos (ostrov Tinos). Najhlavnejším sviatkom v Grécku v letnom období je sviatok Zosnutia Presvätej Bohorodičky, preto sa v mnohých chrámoch konajú veľké

slávnosti, aj keď sú zasvätené iným sviatkom alebo svätým. Počas týchto pútí sa dopyčul o mnohých zázrakoch a niektorých z nich bol aj svedkom, čo ho presvedčilo o tom, že obsah knihy životov svätých, o ktorej pochyboval, je pravdivý. V monastieri svätého Gerasima sa od tamojších sestier dozvedel, že svätý Gerasim(os) zosnul v deň sviatku Zosnutia Presvätej Bohorodičky. Odvtedy bolo jeho veľkou túžbou a neustále sa modlil, aby aj on bol hodný zosnúť práve na tento sviatok. Boh vypočul jeho modlitby a vyplnil jeho prosbu o štyridsať rokov neskôr.... (Pokračovanie)

ThDr. Pavol Kochan, PhD.

Použitá literatúra:

Kolektív autorov. 2013. My Elder Joseph the Hesychast. Florence, Arizona: Saint Anthony's Greek Orthodox Monastery, 2013. 705 s. ISBN 0-9667000-8-2.

ΝΤΡΕΚΟΥ, Σ. 2017. Ο Γέροντας Ιωσήφ ο Ησυχαστής και Σηπλιαίωτης. (online). [cit. 30.12.2020]. Dostupné z: http://www.sophia-ntrekou.gr/2013/04/blog-post_2086.html.

EPHRAIM, hieromonk. 2019. The Story Behind "My Elder Joseph the Hesychast". (online). Alaska: St. Nilus Skete 2019. [cit. 13.01.2021]. Dostupné z: <https://orthochristian.com/125342.html>.

Εφραίμ Φιλοθεΐτου, γέροντος. 2020. Ο Όσιος Γέροντας μου Ιωσήφ ο Ησυχαστής. Ιερά Μονή Αγίου Αντωνίου Αριζόνας (USA). 464 s. ISBN 978-960-930580-8.

Kozáci si v krypte v Osadnom odovzdali medaily

Vo 4. nedeľu po Christovej Pasche navštívili pravoslávny chrám a kryptu v Osadnom členovia Všekozáčkeho zväzu českých krajín a Slovenska. Osem členov tohto zväzu sa spolu s veriacimi Pravoslávnej cirkevnej obce v Osadnom spoločne modlili na svätej Liturgii, po ktorej sa k prítomným prihovril tunajší duchovný správca prot. Peter Soroka. Kozákom zaželel, aby

sa rovnako ako ich predkovia držali svätej pravoslávnej viery a vyzdvihol ich aktivity spojené s propagáciou Pravoslavia týmto združením.

Za hostí sa prihovril Maroš Nemčík a objasnil históriu, ako sa Kozáci z Ruska dostali do vtedajšieho Československa. Povedal, že po tom, ako boli prenasledovaní boľševikmi v Rusku, utiekli na Krym, kde rok čakali na pozvanie T. G. Masaryka do našej krajiny. Až po jeho vydaní 30 tisíc pozývacích listov Kozáci pricestovali do Československa.

Členovia zväzu so sebou priniesli Kazanskú ikonu Matky Božej, ktorú im podarovali Kozáci z Krymu a ktorú posvätil moskovský patriarcha Kyrill. Ikona putuje po pravoslávnych chrámoch Čiech a Slovenska a nejaký čas bude zapožičaná aj do Osadného.

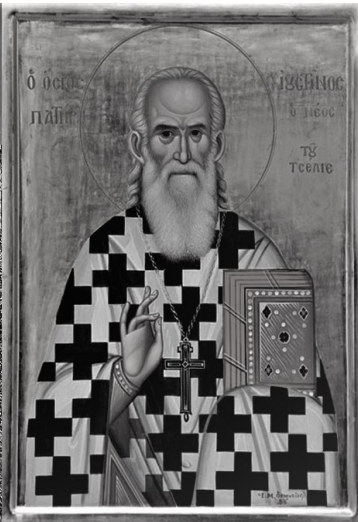
V krypte vojakov z Prvej svetovej vojny si hostia odovzdali medaily pri príležitosti 100. výročia od odchodu kozákov z vlasti.

Prot. Peter Soroka

Celonočné bdenie na počesť prep. Justína Čelijského v Osadnom

Hospodin náš Isus Christos povedal svojim apoštolom, ale aj nám všetkým slová: „**Bdejte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia**“ (Mt 26, 41). Pravoslávna cirkev berie tieto Spasiteľove slová vážne, a preto je najväčšou liturgickou oslavou nejakého sviatku alebo svätého tzv. „služba s bdením“, kedy sa veriaci celú noc modlia večerňu spojenú s utreňou, ktorej vyvrcholením je sv. Liturgia. Totiž obetovať Bohu nočný spánok a stráviť ho v modlitbe je veľmi ťažký, ale naopak Bohu milý čin.

V nedeľu 13. júna 2021 sa na počesť prepodobného Justína Čelijského (Popoviča) konalo celonočné bdenie v chráme Vznesenia Hospodinovho v Osad-

nom, kde sa nachádzajú mošči (ostatky) nielen tohto svätca, ale aj sv. vladyku Nikolaja Žičského (Velimiroviča) a prep. Petra Koriškého.

Okrem duchovného správcu prot. Petra Soroku sa na modlitebnom stretnutí zúčastnili aj prot. Peter Savčak z Pravoslávnej cirkevnej obce vo Varadke a jerej Miroslav Humenský z Pravoslávnej cirkevnej obce vo Vranove nad Topľou ako aj veriaci z Osadného, Medzilaboriec, Sniny, Stakčina a Zboja.

V kázni prot. Peter Soroka hovoril o živote sv. Justína a jeho význame pre svetové Pravoslávie s dôrazom na jeho pobyt v Československu. V rokoch 1930-31 sa podieľal na obnove Pravoslávia na Podkarpatskej Rusi a spolu s bitolským vladikom Josifom navštívil aj cirkevné obce na území dnešného Slovenska. Ako prot. Peter Soroka povedal: „**On mal byť našim biskupom, ale s veľkým rešpektom pred touto službou to odmietol a vďaka tomu potom v monastieri Čelije napísal množstvo bohosloveckých kníh, ktoré sú teraz na osoh celému pravoslávnenmu svetu.**“ Taktiež uviedol osobnú skúsenosť s pomocou sv. Justína, čo opísal aj v liste jeho duchovnému synovi vladykovi Atanasijovi (Jevtičovi) ako o zázraku, ktorý sa mu stal po modlitbe k tomuto svätcovi. S jeho s manželkou nemohli mať niekoľko rokov deti a potom, ako zjedol trochu hliny z hrobu otca Justína ich Boh požehnal synom Justínom, ktorý má teraz už 14 rokov.

Po veľkej večerni a utreni sa následne slúžila sv. Liturgia, na ktorej prítomní pristúpili k sv. Eucharistii.

Toto bolo prvé celonočné bdenie v Osadnom a prvé bdenie na počesť prep. Justína na Slovensku. S Božou pomocou chceme z oslavy tohto významného svätca pre našu krajinu urobiť tradíciu.

Prot. Peter Soroka

Ославы Дня Русинів

В Меджілабірцях, сімболічнім Головнім місті Русинів, ся одбыли цілонародны ославы Дня Русинів (11.-13.06.2021). З той нагоды поздравили Русинів президентка і премер СР.

Русины, народ спід Карпат сі 12. юна припоминають День Русинів Словакії выголошений Світовым конгресом Русинів. Тот датум є історічно повязаны з завершінём першого зїзду славянських народів австро-угорьской монархії в році 1848, протягом 1. ЧСР ся в Пряшові організували масовы ославы Днів русиньской культуры а в році 1933 був зась в Пряшові, на намістю перед теперішнім Театром Й. Заборьского, одкрытый памятник великому русиньскому будителєви Александрови Духновичови.

Цілонародны ославы Дня Русинів ся того року зачали уж в пятніцю (11. юна) припомянутём сі памятки Адолфа Добрянського, найвекшого русиньского політика 19. стороча, коло єго гробу в Чертіжнім. Добрянський був посланцём угорьского сейму, членом Общества православных Чехів і ведучім делегації,

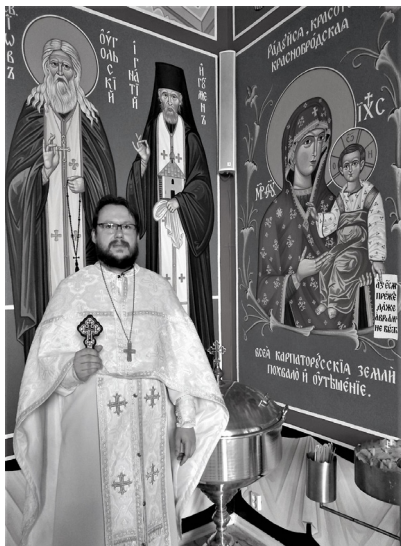
котра цісарєви Франтішкови Йосифови передложила народный, політичний програм – Памятник Русинів Угорьских. Тыш ся засаджовал о навернутя уніятів к православію.

Основна часть ослав, організувана Русиньсков обродов Словеньска і містом Меджілабірці, ся зачала в суботу (12. юна) святочнов процесієв за участи домашніх і Русинів походячих з різних областей СР од Снины, Гуменного, Стропкова, Свідника, Бардеєва, Старой Любовни, Пряшова ці Братіславы. Процесія ся заставила перед памятков таблов першого Світового конгресу Русинів, котрый ся одбыв праві в Меджілабірцях перед 30-ма роками. Тот юбілей сі припомянули, положінём вінців і квітя, Вероніка Ремішова, підпредседкыня влады СР і міністерка інвестицій, регіонального розвитку і інформатизації, Томаш Шудік і Растіслав Їлек, посланці Народной рады СР, Мартін Караш председа РОС і Володимір Протівняк, таємник Світового конгресу Русинів. Наслідно сі уж могли навцівниці попозерати вытварны роботы лабірських дітей малєваны на тему русиньске село.

Културній части програму передходили славностны приговоры. Президентка Зузана Чапутова у своїм відео поздраві одказала Русинам: „**Будьте на свою ідентіту горды!**“. Премер Едуард Гегер на далеко Русинам зажелав, жебы собі

всокотили свої традиції, культуру і язык а зажелав їм „многая і благая літа“. Міністерка Вероніка Ремішова учасників поздравила церковнословянським „Слава Ісусу Хрісту“ а выразила підпору проектам розвиваючим регіон, як наприклад зряджіня Галерії русинських особностей планованой в Меджілабірцях. Председа РОС Мартін Караш зась представив еден з цілів події, а то одпрезентовати шырокій верейности людей, котры стояли при зроді Чехословацькой републикы а пізніше і Словацькой републикы а суть лояльныя обчанами, і кедь не суть словацькой, але русиньской народности.

Ославы Дня Русинів ся закончили в православных церквах в Меджілабірцях і околиці в неділю дообіда (13. юна) славностныма богослужбами. Русинів поздравами а за русинський народ ся помолили і отцове духовны прот. Йосиф Балберчак з Выдрані а прот. Александер Залевський з Меджілаборець.

**Йосиф Бадида,
член ОЗ Русиньска оброда Словеньска і молоды.Русины**

Odpust v Krásnom Brode

„Rádujsja, krasotó krasnobródsckaja, vsejá karpatorússckija zemlí pochvaló i utišénije“

vi daroval Krasnobrodskú ikonu Bohorodičky. Táto púť bola výnimočná v tom, že azda po prvýkrát sme navštívili aj „starý“ monastier v Krásnom Brode. Na mieste zrúcaniny chrámu sme sa pomodlili а vzdali úctu našim predkom.

V pravoslávnom chráme Zboru sv. Jána Krstiteľa v Krásnom Brode sa konala sv. Liturgia za účasti miestneho duchovného správcu mitr. prot. Vladyslava Keretsmana, spomínaného prot. Miroslava Pirchalu a tiež mitr. prot. Michala Hrustiča.

V kázni o. Pirchala vyzdvihol fakt, že náš rusínsky národ v „laborskej zemi“ mal vždy vo veľkej úcte Presväťú Bohorodičku a naši predkovia prichádzali v tisíckach do chrámov a monastiera v Krásnom Brode, aby si ju uctili a poďakovali jej za všetko, čo ľudstvu dáva a ako im každý deň pomáha.

Po liturgii sa konal aj chod okolo chrámu s čítaním Evanjelií. O. Keretsman sa poďakoval pútnikom za to, že si dali tú námahu a zorganizovali tento rok púť, svojim veriacim za prípravu chrámu a okolia k sviatku a každému kto prišiel modlitbou a svojou prítomnosťou podporiť veriacich v Krásnom Brode. Pre veriacich bolo pripravené aj agapé, za ktoré krásnobrodčanom veľmi pekne ďakujeme.

Presvjataja Bohorodice spasi nás!

Mládežník Alexander

PŮŤ V ZÁDIELSKEJ DOLINE

12.6.2021 sa konala **prvá púť v česť svätého mučeníka Jána-Vladimíra, kniežaťa srb-ského**. Veriaci Michalovsko-košickej eparchie na čele s Jeho Vysokopreosvietenosťou vladykom Jurajom, arcibiskupom michalovsko-košickým a duchovnými o. Vladimírom Spišákom a archidiakonom Matúšom Spišákom sa vybrali do Zádielskej Doliny. Vyvrcholením tejto púte bola Božská Liturgia na jednom

z najkrajších miest Slovenska, počas ktorej sa prítomným v kázni prihovril vladyka Juraj. Vyzdvihol osobnosť svätého Jána-Vladimíra z dôrazom na jeho duchovný odkaz pre dnešného kresťana spočívajúci v osobnej askéze, modlitbe a oddanosti Christovej Cirkvi.

Veríme a prosíme Boha, aby sa táto púť stala tradíciou, ktorá bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Nech sa za nás sv. Ján-Vladimír prihovára pred Božím trónom a vyprosuje veľa Božej milosti.

Košickí veriaci

Správy zo Zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku pri Moskovskom patriarcháte

Návšteva arcibiskupa Michala, pražského a českých krajín

V dňoch 13. – 29. mája 2021 Vysokopreosviatený vладыka Michal, arcibiskup pražský a českých krajín navštívil Moskvu i naše cirkevné Zastupiteľstvo. Prijal účasť v cirkevnej konferencii „Roždestvenskije čtenija,“ v sekcii o Kozačestvu. Navštívil hlavný chrám ozbrojených síl v Moskve, Novojerusalimskij monastier a taktiež uskutočnil mnoho naplánovaných návštev a stretnutí.

Prestolný sviatok na Zastupiteľstve

Dňa 22. mája sme slávili prestolný sviatok Zastupiteľstva Pravoslávnej Cirkvi českých krajín a na Slovensku v Moskve. Bohoslužbu viedol Vysokopreosviatený Ilarion, metropolita Volokolamský. Spolu s ním slúžil Vysokopreosviatený Michal, arcibiskup pražský a českých krajín, Vysokopreosviatený Kirill, metropolita Stavropolský i Nevinnomyský, archimandrita Serafim

(Šemjatovský), predstaviteľ Pravoslávnej Cirkvi v českých krajinách a na Slovensku pri patriarchovi moskovskom a celej Rusi, prot. Nikolaj Liščeňjuk, predstaviteľ Ruskej Pravoslávnej Cirkvi v Karlových Varoch, prot. Daniil Andrejuk, predstaviteľ Americkej Pravoslávnej Cirkvi pri patriarchovi moskovskom a celej Rusi, archimandrita Alexander (Kotov), sekretár Podvoria Srbskej pravoslávnej Cirkvi v Moskve, prot. Ján Šafin, predstaviteľ Michalovsko – košickej pravoslávnej eparchie, ako aj duchovní z Kazachstanu a miestne duchovenstvo.

V tento deň si arcibiskup Michal pripomínal 50 rokov kňazskej vysviacky. S týmto významným jubileom pozdravili vладыku Michala nielen prítomní hostia, ale svoj osobitý pozdravný list zaslal aj Jeho Svätosť Kirill, patriarcha moskovský a celej Rusi.

Konferencia „Spoločné slovanské dedičstvo a jeho popularizácia“

Dňa 25. mája 2021 sa v Knižnici zahraničnej literatúry v Moskve a v spolupráci so Zastupiteľstvom Pravoslávnej Cirkvi v českých krajinách a na Slovensku v Moskve, konala konferencia s názvom „**Spoločné slovanské dedičstvo a jeho popularizácia.**“

Okrem iných významných hostí účasť v konferencii prijali aj Jeho Vysokopreosvietenosť Michal, arcibiskup pražský a českých krajín, prot. Ján Šafin,

predstaviteľ Michalovsko – košickej pravoslávnej eparchie, prot. Igor Jakimčuk, tajomník oddelenia zahraničných cirkevných vzťahov Moskovského Patriarchátu.

**Jeromonach Alexander (Haluška),
tajomník Zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi
v českých krajinách a na Slovensku v Moskve**

Skutočná láska

Ak je láska v srdci, tak sa zo srdca vylieva na všetkých navôkol a prejavuje sa v súcite ku každému, v znášaní jeho nedostatkov a hriechov, v jeho neodsudzovaní, v modlitbe za neho, a keď je nevyhnutné, tak aj v materiálnej podpore. (**Igumen Nikon (Vorobjov)**)

Láska, vzbudzovaná ničím materiálnym, sa podobá dažďom spôsobenej záplavovej vode, ktorá prestane tiecť pre nedostatok matérie, ktorá ju tvorí. Ale láska, ktorej pôvodcom je Boh, sa podobá zo zeme vyvierajúcemu prameňu, ktorý nikdy neprestáva tiecť. (**Sv. Izák Sýrsky**)

Telesná láska, ktorá nie je spojená s duchovným cítením, sa veľmi ľahko vyparí hneď, ako sa objaví dokonca aj bezvýznamný dôvod. Duchovná láska taká nie. Aj keď sa stane, že musí zniesť nejaký žiaľ, v Boha milujúcej duši, v ktorej pôsobí Boh, sa zväzok lásky nepreruší. (**Bl. Diadoch Fotikijský**)

Čo znamená niekoho milovať? Znamená želať mu dobro a konať ho, keď je to možné. (**Sv. Dimitrij Rostovský**)

Pravoslávna cirkevná obec v Bardejove

vás pozýva na

**Veľké slavoslovie k prepodobnému Serafimovi Sarovskému
v dňoch 31. júla (sobota) a 1. augusta (nedeľa)
s týmto programom:**

17:00 hod. Malé posvätenie vody

18:00 hod. Veľká večerňa s posvätením chlebov, pšenice, vína a oleja
+ poučné slovo

20:00 hod. Akafist k prep. Serafimovi Sarovskému

21:00 hod. Prestávka

22:00 hod. Akafist k ikone Počajevskej Bohorodičky + poučné slovo

23:00 hod. Modlitby k sv. prijímaniu

00:00 hod. Molebeny a panychídy

01:00 hod. 1. sv. Liturgia

08:00 hod. Veľká utreňa

09:15 hod. 2. sv. Liturgia

Zmena programu vyhradená.

**Arcidekanát pre okresy Snina a Humenné
a Pravoslávna cirkevná obec Uličské Krivé**

vás pozývajú

**na 14. púť z Uliča do Uličského Krivého ku kaplnke igumena
Ignatija (Čokinu), spojenú s oslávením sviatku Preobraženia
Hospódná v dňoch 18.-19.08. 2021**

Program:

18.08.2021 (streda):

17:00 hod. – moleben v chráme Pokrova Presvätej Bohorodičky v Uliči,
po bohoslužbe začiatok púte

18:30 hod. - predpokladaný príchod ku kaplnke, poklonenie sa svätým ostatkom, pohostenie

Malé posvätenie vody, vsenočné bdenie (veľká večerňa s litiou, sviatočná utreňa), akafist, modlitby k sv. Prijímaniu.

19.08.2021 (štvrtok):

8:30 hod. – slávnostná svätá Liturgia

Po liturgii: posvätenie ovocia, chod okolo kaplnky s čítaním Evanjelií, panychída nad hrobom o. Ignatija a agapé.

**Duchovný správca
PCO Uličské Krivé:**

jer. Mgr. Jaroslav Guba
t. č. 0948 042 510

**Duchovný správca PCO Snina,
arcidekan:**

mitr. prot. Mgr. Igor Kerekanič
t. č. 0907 974 713

**Duchovný správca PCO Ulič,
dekan:**

mitr. prot. Mgr. Boris Hrustič
t. č. 0907 152 180

**Úrad eparchiálnej rady Michalovsko – košickej pravoslávnej
eparchie v Michalovciach
a Pravoslávna cirkevná obec v Nižnej Rybnici**

si vás dovoľujú pozvať na

6. ročník púte

„ZO STARÉHO DO NOVÉHO KLOKOČOVA“

v česť milostivej

KLOKOČOVskej ikony Matky Božej

v pútnickom chráme

**ZOSNUTIA PRESVÄTEJ BOHORODIČKY
V NIŽNEJ RYBNICI**

Tieto slávnosti sa uskutočnia v dňoch

21. – 22. AUGUSTA 2021

za účasti Jeho Vysokopreosvietenosti vladyky JURAJA,
duchovenstva a veriacich Michalovsko - košickej eparchie.

OZNAM – CHRÁMOVÝ SVIATOK V ĽUTINE

Pravoslávna cirkevná obec v Ľutine oznamuje, že chrámový sviatok Uspenija Presvätej Bohorodičky sa uskutoční 28.-29. augusta 2021.

Mitr. prot. Mgr. Dmitrij Paster
Duchovný správca pravoslávnej cirkevnej obce v Ľutine

POZVÁNKA

Pravoslávna cirkevná obec v Sabinove
a Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – Syndesmos,
skupina Sabinov

s požehnaním Jeho Blaženosti Rastislava,
arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska
vás pozýva na púť zo Sabinova do Ľutiny pri príležitosti sviatku

Uspénija Presvätej Bohorodičky,

ktorá sa uskutoční dňa 28.8.2021 s týmto programom:

8:15 hod. – privítanie účastníkov púte

8.30 hod. – svätá Liturgia. Po svätej Liturgii občerstvenie pútnikov

11.30 hod. – odchod pútnikov zo Sabinova do Ľutiny

Tešíme sa na vašu účasť a spoločné modlitby.

Púť bude konaná v zmysle platných hygienických opatrení
vydaných Úradom verejného zdravotníctva SR.

Duchovný správca PCO v Sabinove: Vedúci skupiny BPM v Sabinove:

prot. Mgr. Vasyľ KUZMYK, PhD.

Mgr. Tomáš PALEŇČÁR

Kontakt: tel. č.: 0908 879 835

Kontakt: tel. č.: 0911 011 974

mail: vasyľ.kuzmyk@gmail.com

mail: palencar.t@centrum.sk

Životné jubileum

2. apríla 2021 duchovný správca Pravoslávnej cirkevnej obce v Markovciach **o. igumen Serafim (Fedik)** oslávil životné jubileum **60 rokov** a tiež tohto roku uplynulo **25 rokov od jeho chirotonie na diakona a kňaza**.

Drahý náš otec Serafim. Vaším duchovným slovom ste v našich chladných srdciach zapálili plamienok viery a túžbu po večnom živote v Božom Kráľovstve. Pri Vašej duchovnej výchove sme spoznali svoju veľkú vzdialenosť od Matky Cirkvi a jej Tajomstiev, ku ktorej ste sa nás snažili priviesť. Vaše dušpastierske pôsobenie počas piatich rokov v našej cirkevnej obci dokázalo priviesť k duchovnosti mnohých z nás. Dovoľte nám teda popriať k Vaším jubilejným 60. narodeninám ako aj k 25. výročiu od hirotonie za diakona a kňaza, pevné zdravie, Božiu milosť, radosť a lásku. Nech Boh žehná Vašu neľahkú dušpastiersku službu a obdarováva Vás svojou milosťou. Nech na príhovory vášho patróna prepodobného Serafima Sarovského Vám milostivý Boh dá veľa duchovných i telesných síl.

Na mnohaja i blahaja lita!

Veriaci Pravoslávnej cirkevnej obce v Markovciach

Životné jubileum

Dňa 5.7.2021 sa dožíva krásneho životného jubilea **60 rokov** naša sestra v Christu **Emília Knapová**, rodená Kravčáková, z Pravoslávnej cirkevnej obce Údol, okr. Stará Ľubovňa. Bola dcérou zbožných rodičov, ktorí boli dobrými vzormi pre svoje deti. Nebohý otec bol dlhoročným kantom v našej cirkevnej obci.

Sestra v Christu Emília je starostlivou, obetavou a zodpovednou manželkou, matkou a babkou. Spolu so svojim manželom Milanom vychovali štyri deti, ktorým rozdávali lásku, učili ich úcte k blížnym a do srdc vštepovali vieru v Boha. Najväčšiu radosť majú z vnúčat.

Naša jubilanťka pravidelne navštevuje sväté bohoslužby a spolu s ostatnými veriacimi sa podieľa na skrášľovaní, výzdobe a úprave chrámu. Za všetko, čo v živote prežila, vďačí Hospodu Bohu, za to, že jej ukázal správnu cestu posilňovanú svätým Duchom.

Milá sestra Emília, touto cestou Ti prajeme pevné zdravie, nech Ti dobrotivý Boh dá veľa síl, obdari Ťa svojou milosťou, nech Ťa požehná, aby si bola medzi nami ešte veľa rokov a povzbudzovala nás svojou láskou, horlivosťou a optimizmom, ktorý z Teba vyžaruje.

U nášho milostivého Hospoda Boha vyprosujeme, aby Ťa naďalej požehnával s celou rodinou v zdraví a spasení „Na mnohaja i blahaja lita!“

Prot. Vasyľ Rusanyuk
a veriaci Pravoslávnej cirkevnej obce v Údole

BIBLICKÁ HISTÓRIA I.

Vydavateľstvo Prešovskej univerzity v Prešove v uplynulých dňoch vydalo knihu od prof. ThDr. Alexandra Capa, CSc. s názvom **Biblická história I.** Čitateľ si v nej môže porovnať sedem rôznych prekladov biblického textu a s pomocou odborníkov - archeológov, biblistov, starozákonníkov, rabínov, sv. otcov, učiteľov Cirkvi, teológov sa hlbšie zamyslieť nad biblickým textom a jeho výkladom.

Knihu si môžete zakúpiť prostredníctvom e-shopu na adrese: **shop.unipo.sk**. Cena knihy je 12,10 €.

Redakcia mesačníka OCaM

SVÄTÉ PRIJÍMANIE - LIEK NESMRTEL'NOSTI

Popredný teológ a hierarcha Srbskej pravoslávnej cirkvi, báčsky biskup Dr. Irinej (Bulovič) v knihe **Sväté Prijímanie - Liek nesmrteľnosti** vysvetľuje význam a spôsob sv. Prijímania v živote kresťanov aj počas pandémie. Pandémia koronavírusu zmenila fungovanie našich životov v mnohých ohľadoch a podstatne sa dotkla aj života kresťanov v Cirkvi. Vyvolala otázky, o ktorých by sa nám nesnívalo ani v tom najhoršom sne. Tieto otázky sa netýkali len návštev chrámov, či hygienických opatrení počas účasti na bohoslužbách, ale sa dotkla aj otázky svätej Eucharistie. Tieto a podobné otázky sa dotkli Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, ale aj na celom svete. Odpovede na ne jasne dáva významný biskup Srbskej pravoslávnej cirkvi, jeden z najlepších pravoslávnych teológov, duchovný syn svätého Justína

Čeljijského (Popoviča), báčsky vладыka Dr. Irinej (Bulovič) v knihe „**Sväté Prijímanie - Liek nesmrteľnosti**“. Napísal ju počas prvej vlny pandémie v jari 2020. Krátkym zhrnutím obsahu knihy je, že sv. Eucharistia je liekom nesmrteľnosti a v žiadnom prípade nie je a ani nemôže byť zdrojom nákazy. Vladyka Irinej precízne a fundovane objasňuje z rôznych pohľadov (teologického, historického, eschatologického, liturgického, vedeckého a biblického), prečo je tomu tak. Zároveň udáva množstvo príkladov zo životov svätých aj bežných kňazov. Oslovili sme vладыku Irineja o požehnanie preložiť jeho knihu do slovenského jazyka a vydať ju nielen pre pravoslávnych, ale pre všetkých duchovných a veriacich, ktorí sa zaujímajú o význam sv. Prijímania v Cirkvi. Pri preklade tohto krátkeho, ale obsahovo veľmi plného skúmania sme sa často nadchli príkladmi, ktoré v ňom autor uvádza a ktoré, veríme, povzbudia k pevnejšej viere aj vás, milí čitatelia.

Knihu si môžete zakúpiť na: www.duchovne-knihy.sk, v skriptárni PBF PU v Prešove alebo v redakcii časopisu Istina.

Janka Gubová

Všetci svätí proste Boha za nás (Jerej Ján Toman).....	3
Svätý Rastislav, knieža moravské (Jerej Viktor Cabiňák).....	5
Slovo na 3. nedelu po Päťdesiatnici (Protodiakon Ján Tomáš).....	7
Sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla (Prot. Peter Bzik).....	9
4. nedela po sv. Päťdesiatnici - Uzdravenie stotníkovho sluhu (-SHB-).....	12
Prepodobný Justín Popovič, archimandrita Čeljijský (1894-1979) (Jerej Peter Dobrik).....	15
Požehnanie – Mir vsim (pokoj všetkým) (ThDr. Ján Pilko, PhD.).....	17
Historické pozadie vzťahu vedy a kresťanstva (Jerej Viktor Cabiňák).....	18
Výklad Symbolu viery (9. článok) (A. I. Osipov).....	21
Pravoslávna cirkevná obec v Lukove – 90 rokov od výstavby chrámu (Prot. Andrej Nikulin).....	22
Kto sa stavia proti vrchnosti, protiví sa Božiemu ustanoveniu (Sv. Ján Zlatoústý).....	25
Zo života a myšlienok svätého Jozefa Hesychastu (III.) (ThDr. Pavol Kochan, PhD.).....	26
Zo života prešovskej eparchie.....	28
Zo života michalovsko-košickej eparchie.....	32
Správy zo Zastupiteľstva.....	33
Pozvánka.....	35
Blahoželanie.....	39
Biblická história I. (recenzia na knihu).....	40
Sväté Prijímanie - Liek nesmrtnosti (recenzia na knihu).....	41

OZNAM: Týmto si vás dovoľujeme informovať, že z nariadenia ÚMR PC sú blahoželania a posmrtné spomienky s výnimkou pravoslávnych duchovných spoplatnené sumou 7 eur. Reklamy a pozvánky na zárobkové akcie (zájazdy, tábory a pod.) sú spoplatnené sumou 10 eur za pol strany a 20 eur za celú stranu. V prípade záujmu môžete svoju reklamu umiestniť aj na našu internetovú stránku www.orthodox.sk. Cena dohodou.

Na prednej strane obálky:

Pravoslávny chrám Zostúpenia Svätého Ducha v Lukove

Odkaz
sv. Cyrila
a Metoda

ЗАПОВІТ
св. Кирилла
і Мефодія

7
21

Mesačník Pravoslávnej cirkvi
na Slovensku

Ročník LXVII/2021
ISSN 0139-9012

**S požehnaním Jeho Blaženosti Rastislava,
arcibiskupa prešovského,
metropolitu českých krajín a Slovenska**

Vydáva: Metropolitná rada
Pravoslávnej cirkvi na Slovensku

Adresa redakcie:
Bayerova 8, 080 01 Prešov

Telefón: 051/77 24 736, 0908 879 835

E-mail: ocam@orthodox.sk

Web: www.orthodox.sk,
www.ocam.orthodox.sk

Zodpovedný redaktor: Prot. Vasyl Kuzmyk
Jazyková úprava: Prot. Peter Kormaník

Vychádza 12-krát do roka.

Tlač: Tlačiareň svidnícka, spol. s r. o.
čat. Nebiljaka 121/18, 089 01 Svidník

Ročný príspevok pre jednotlivcov **6,- € +
poštovné 6,- €**, polročný príspevok pre
jednotlivcov **3,- € + poštovné 3,- €**

Účet: IBAN: **SK810900 0000 0000 96292967**

BIC: **GIBASKBX**

Objednávky na odber:

Úrad Metropolitnej rady Pravoslávnej cirkvi
Bayerova 8, 080 01 Prešov

Tel. č.: 051/7724 736

E-mail: mrpc@orthodox.sk

Každá pravoslávna cirkevná obec.

Povolené EVPT 167/2008 z 27. 11. 2008.

Číslo indexu: EV 173/08.